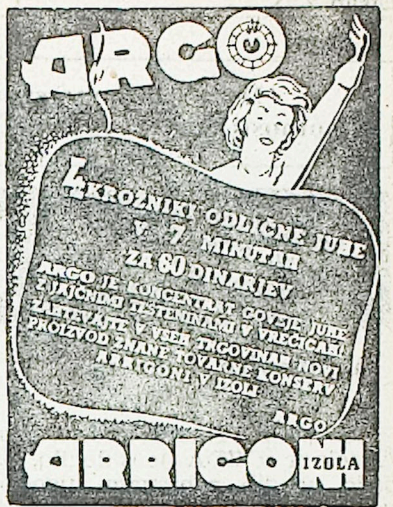

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 65-KB-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

PREDVOLILNO ZBOROVANJE V POSTOJNI

Utrjevanje bratstva in enotnosti

V kulturnem domu sta govorila član CK ZKH Mika Špiljak in poslanski kandidat koprškega okraja za Zvezni zbor Albin Dujc

Minuli teden je bilo v Postojni prvo večje predvolilno zborovanje. Blizu tisoč Postojnčanov in okoličanov je do kraja napolnilo veliko dvorano v Kulturnem domu. Med gosti so se zborovanja udeležili tudi član CK ZKH Hrvatske Mika Špiljak, predsednik koprškega okraja Albin Dujc kot poslanski kandidat zgornjega predela okraja za Zvezni zbor, in pa okrajni sekretar SZDL Ivan Mavsar. Zborovanje, ki ga je odprl in vodil sekretar občinskega komiteja ZKS Postojna Slavko Černelič, so številni volivci spremljali z največjo pozornostjo ter mestoma z aplavzom nagrajevali oba govornika Miko Špiljaka in Albina Dujca.

»V tem predvolilnem obdobju uvajamo novost,« je uvodoma dejal Mika Špiljak, »ko iz raznih krajev naše države prihajamo kot kandidati in govorniki v druge kraje. S tem želimo doseči to, da se bodo po vsej naši domovini državljani seznanili s problematiko posameznih republik, posameznih pokrajin. Tako bodo državljani poučeni, kakšne uspehe smo dosegli v celoti in tudi, kakšne so težave, s katerimi se morajo boriti delovni ljudje tu in tam. Ta novost pa je važna še v nečem drugem: na ta način namreč še bolj utrjujemo in poglobljamo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, to našo naj-

dragocenejšo pridobitev, ki nam daje moči za naše skupne napore, za naše skupne uspehe, za našo neodvisnost in trden položaj. S tem, ko spoznavamo drug drugega, si nismo samo bližji, ampak

PRVA MDB IZ PRIMORSKE
ZE ODŠLA

V ponedeljek jutraj je odpotovala v Veliko Loko pri Trebnjem prva primorska mladinska delovna brigada »Pinko Tomažič«. To brigado sestavljajo tri čete mladincev in mladink koprškega okraja in ena četa brigadirjev iz Goriške. V brigadi so v glavnem kmečki fantje in dekleta ter mladi delavci in delavke iz raznih podjetij. Po krajši slovesnosti v Ljubljani, kjer se je brigada formirala, je predsednica OK LMS Koper tovarišica Marija Vogrič izročila brigadirjem zastavo, darilo OK ZKS Koper.

Prva primorska mladinska delovna brigada se je v Ljubljani udeležila zborovanja vseh devetih mladinskih delovnih brigad, ki so kot prve odpotovale na gradnjo ceste Ljubljana-Zagreb. Na tem zborovanju sta zazelela mnogo delovnih uspehov vsem tisto dve sto brigadirjem predsednik CK LMS Tone Kropušek in komandant glavnega štaba mladinskih delovnih brigad Mičo Novković.

prav s tem ustvarjamo enotnost našega dela, našega razvoja, enotnost naše akcije!»

Prav posebno je tov. Špiljak podčrtal pomen vsakokratnih volitev v naši domovini: »Res je, da imamo pri nas pogoste volitve. Toda vsakdo občuti, da naše volitve niso takšne, kot marsikje drugod po svetu. Naše volitve niso preprosto glasovanje. Pri nas so vsakokratne volitve razgovor, kritika in analiza vseh državljanov o naši celotni problematiki, razpravljanje od največjih do najbolj drobnih vprašanj našega življenja in graditve socializma. Naši državljani, naši volivci na najbolj neposreden način tako sodelujejo v političnem življenju in odločanju, presojo prehojeno pot in uspehe ter postavljajo nove naloge. To je tisto, kar je tako bistveno v našem razvoju, namreč neposredna ude-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Za izboljšanje prometne službe

Na zadnji seji okrajnega Sveta za promet so med drugim načeli vprašanje pošt, ki jih imamo v okraju 35 in eno potujočo na progi Sežana-Gorica. Pošte so med seboj povezane z 72 telefonskimi medkrajevnimi linijami, naročnikov pa je v okraju komaj 1040. Taka poštna mreža kot je, zadoštuje trenutnim potrebam za dostavo pošte, razen na področju Debelega rtiča, kjer se kaže potreba po ustanovitvi pošte v Ankaranu. Tamkajšnji kraji so le preveč oddaljeni in je poleti, ko se obseg pošiljk poveča za najmanj petkrat, pravočasna dostava skoraj nemogoča.

V sezoni bomo spet močno občutili šibkost telegrafске službe in pomanjkanja telefonov, pa tudi pomanjkanje teleprinterских zvez. Prav zaradi tega je že sedaj 16% vseh telegramov dostavljenih pri nas pozneje kot v dveh urah, kljub temu, da se uprava pošte trudi to vprašanje rešiti.

Zaostalost telefonske službe je na Koprskem še posebej občutna. Medtem ko pride v razvitejših deželah n. pr. v Švici ali na Šved-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V dvorani Kulturnega doma v Postojni med predvolilnim zborovanjem minuli teden

Državljeni Jugoslavije!

Milijoni volivcev socialistične Jugoslavije pojdejo zadnje dni marca na volitve v Zvezno ljudsko skupščino in skupščine ljudskih republik. Leta med minulimi in sedanji volitvami so bila polna velikih uspehov in zmag, ki so jih narodi Jugoslavije izbojevali v svojih naporih za izgradnjo močnega gospodarstva, za razvoj socialistične demokracije, za boljše in srečnejše življenje vseh delovnih ljudi naše dežele, za mir in miroljubno sodelovanje med narodi.

Zavedajoč se velikih uspehov, doseženih v dosedanjem razvoju, bomo z enotno udeležbo na volitvah izrazili svojo pripravljenost in voljo, da smelo nadaljujemo nadaljnjo izgradnjo lepšega življenja in bolj humanih, socialističnih odnosov med ljudmi. Pogled nazaj na tisto, kar smo dosegli, nas navdaja s ponosom in močjo, pogled v prihodnost pa z navdušenjem ter poletom za nove napore. Z enotno udeležbo na volitvah bodo naši narodi še enkrat izpričali, da so zvesti velikim pridobitvam ljudske revolucije, da vedo, kaj hočejo, da vedo, kam gredo in da so pripravljeni še nadalje boriti se za razcvet svoje socialistične domovine.

DRŽAVLJANI IN DRŽAVLJANKE JUGOSLAVIJE!

Vse, kar smo zgradili v naši deželi, vse, kar gradimo in kar bomo gradili, ustvarjamo za človeka, za ljudi, za blaginjo in srečo delovnih ljudi v mestu in na vasi, za svobodo in boljše življenje državljanov naše socialistične domovine. Nova industrija Jugoslavije, naše hidrocentrale, tovarne, železniške proge in mnogi drugi objekti — so čvrsta podlaga, s katere gremo v nadaljnjo bitko za preobrazbo naše domovine v deželo močne industrije in naprednega kmetijstva. Družbeni palm za leta 1957 in 1961 predvideva znatne investicije v razvijanje industrije in pospeševanje kmetijstva. Znatna sredstva so namenjena za izboljšanje družbenega standarda, za stanovanjsko izgradnjo, za prosvetno, socialno in zdravstveno službo.

Vse to ne bi bilo tisto, kar je, če bi pomenilo, kar zdaj pomeni za vse nas, da niso nastale v družbenih odnosih v naši deželi globoke revolucionarne spremembe, da nismo izgradili sistema družbenega samoupravljanja, ki omogoča slehernemu človeku, da neposredno sodeluje v upravljanju na vseh področjih družbenega življenja. V sistemu neposredne socialistične demokracije vzporedno z nenehnim naraščanjem gospodarskih sil naše dežele raste in se razvija lik novega socialističnega državljanstva, svobodnega in zavestnega graditelja socializma.

V našem dinamičnem razvoju, v katerem smo vzlic raznim težavam dosegli uspehe, nastajajo tudi pomanjkljivosti in negativni, nesocialistični pojavi. Te pomanjkljivosti so predvsem posledica podedovane zaostalosti, ostankov birokratizma in zastarelih ozkih gledišč v razvoju družbenih sil in zapostavljanja koristi skupnosti v celoti. Uspešno premagovanje vsega, kar zavira in zadržuje naš hitrejši razvoj, je odvisno od nas samih, od dejavnosti milijonov državljanov v političnem življenju dežele, od boljšega in bolj vsestranskega dela organov družbenega samoupravljanja, od vztrajnega in doslednega boja zavestnih socialističnih sil, predvsem pa Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze sindikatov in Ljudske mladine. Ogromna sredstva, namenjena nadaljnji socialistični izgradnji, moramo trošiti še bolj ekonomično in še bolj racionalno, zigosati moramo sleherne pojave tudi najmanjšega razsipanja družbene imovine.

V socialistični demokraciji, kakršno imamo v naši deželi, je naraščajoča vloga človeka — državljanstva v življenju skupnosti trdno poročstvo stabilnega naraščanja proizvodnje, zboljšanja življenjskega standarda ter nenehnega zboljševanja splošnih gospodarskih in kulturnih pogojev življenja vseh naših delovnih ljudi. Uresničenje srečnejšega, bogatejšega in bolj kulturnega življenja delovnih ljudi Jugoslavije ni samo daljna perspektiva, to je prihodnost, ki jo že jasno vidimo pred seboj, to postopoma postaja stvarnost.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vir novega znanja

Minuli torek je bila v Portorožu skromna, toda izredno pomembna slovesnost. Odprta je bila namreč stalna šola za člane organov družbenega in delavskega samoupravljanja na področju koprškega in goriškega okraja — torej za vso Primorsko.

Potreba po taki šoli se je na Primorskem kazala že dolgo časa. Po temeljnih pripravah in razgovorih političnih forumov obeh okrajev, predvsem pa komisije za družbeno upravljanje pri okrajnih odborih SZDL, je končno prišlo do ustanovitve posebnega zavoda za izobraževanje članov delavskega in družbenega upravljanja obeh okrajev. Prvi tečaj, ki je v torek začel z delom, je namenjen upravljavcem v trgovini, gostinstvu in turizmu, ker sta bili komisiji mnenja, da je prav tem zaradi bližnjega začetka turistične sezone novo znanje najbolj potrebno. Posamezni tečaj bo trajal dva tedna. V prvem je vpisanih 9 udeležencev iz novogoriškega okraja, 13 pa jih je iz koprškega.

Po uvodnih besedah direktorja šole Oskarja Venturinija je tečajnikom naslovil nekaj besed tudi sekretar okrajnega komiteja ZK Koper Albert Jakopič-Kajtimir, ki je med drugim dejal: »Ko vas pozdravljam v imenu okrajnega komiteja ZK in okrajnega odbora SZDL, vam iskreno želim, da bi vas ta tečaj v kar največji meri obogatil s potrebnim znanjem na področju delavskega upravljanja.«

Orisal je nato, kako so politični forumi po temeljitem preudarku končno prišli do zaključka, da bi bila najboljša oblika pomoči

mladim upravljavcem pri njihovem delu tak tečaj, ki je zdaj postal po skupnih prizadevanjih obeh okrajev oprijemljiva stvarnost. Na tečaju bodo skušali naši priznani strokovnjaki za družbeno vprašanja posredovati nekaj potrebnega znanja, ki ga bodo morali potem tečajniki uporabiti pri svojem konkretnem delu v podjetju. Stik med tečajniki in vodstvom šole pa naj bi ostal in postal živa vez za obravnavanje in nadaljnje razvijanje vprašanj družbenega upravljanja iz naše žive vsakdanje prakse in stvarnosti. Šola bo tako nenehno povezana z življenjem in bo lahko veliko koristila tako tečajnikom

(Nadaljevanje na 3. strani)

Z zanimanjem so mladi tečajniki sledili prvemu izvajanju tov. predavatelja v novi šoli za družbeno in delavsko upravljanje v Portorožu

Dokazali homo svet, da bo triindvajseti marec zgodovinsko potrdilo bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov v boju za lepše življenje delovnih ljudi

Sprejem POSVETU

Artukoviča bodo zaslišali junija

Zvezno okrajno sodišče v Los Angelesu v ZDA je sklenilo, da bodo ugodili zahtevam jugoslovanske vlade in začeli zasliševati vojnega zločinca Artukoviča 16. junija letos. Hkrati je sodišče sklenilo izpustiti Artukoviča na svobodo, ko je položil kavcijo tisoč dolarjev. Sodni izvedenci pričakujejo, da bo trajalo zasliševanje Artukoviča približno 2 tedna.

Hrušev je pesimist

Na sestanku z novinarji je prvi sekretar CK KP SZ Hrušev izjavil, da se sestanek na najvišji ravni odmika, čeprav se Sovjetska zveza z vsemi silami prizadeva, da bi do njega prišlo. Na nasprotni strani kažejo namreč vse premalo razumevanja. Po mnenju Hruševa bi se morali zunanji ministri pomeniti le o dnevnem redu in o točnem datumu za konferenco na najvišji ravni, ne pa da bi podrobno razpravljali o raznih perečih mednarodnih vprašanjih. V takem primeru bi namreč prav lahko prišlo do zaostrovanja in seveda tudi do odločitve konference.

Ko so novinarji vprašali Hruševa, če pripravlja Sovjetska zveza izstrelitev novega sputnika, jim je sovjetski voditelj odgovoril pritrdilno. Do izstrelitve naj bi prišlo že letos.

Evropski zahod bolj naklonjen sestanku kot ZDA

V zadnjih sedmih dneh je začel močno naraščati pritisk javnega mnenja na evropskem Zahodu, da bi brž ko mogoče prišlo do sestanka na najvišji ravni. Zlasti močne pobude so prišle iz Velike Britanije, ki se z ameriško koncepcijo zavlačevanja ne strinja. Številni politični opazovalci v Londonu pripominjajo, da

britanski politični krogi pripisujejo javnemu mnenju mnogo večji pomen kot v ZDA. Prav zaradi tega je britanska vlada razvila živahno diplomatsko dejavnost tako z Moskvo kakor z Washingtonom, da bi odpravili nesporazum.

Nasprotno pa se ZDA še zmeirajo oklepajo taktike zavlačevanja, ki naj bi jim prinesla, kakor sodijo — politični uspeh. Sedaj vztrajajo, naj bi na konferenci obravnavali tudi nemško vprašanje in vprašanje vzhodnoevropskih držav, še prej pa naj bi Sovjetska zveza dala zagotovilo, da bodo glede teh vprašanj dosegli vsaj delne sporazume.

Novice s TRŽAŠKEGA

PROSLAVA 8. MARCA

Kakor vsako leto, tako so tudi letos demokratične žene na Tržaškem proslavile 8. marec. V Dolini, Križu, Lonjeru in na Proseku so bile enotne proslave v soboto zvečer, v Trstu pa je ženska sekcija Neodvisne socialistične zveze priredila v nedeljo popoldne v dvorani Stadionu I. maj osrednjo proslavo. Na sporednih teh proslav so bile razen slavnostnih govorov o pomenu mednarodnega praznika žena tudi kulturno-prosvetne prireditve. V Trstu so nastopili gojenci Glasbene Maticе, Baletne šole in člani Prosvetnega društva »Ivan Cankar«. Z vseh proslav pa so ob tej priložnosti poslali predsedniku francoske republike brzojavke, naj pomilitostjo na smrt obsojeno alžirsko borko Djamillo Buhired.

SGKZ V TRSTU IN GORICI ZDRUŽENI

V nedeljo je v Gregorčičevi dvorani zasedal glavni svet Slovenske gospodarsko-kulturne zveze, v kateri so včlanjene razne slovenske gospodarske in kulturne ustanove na Tržaškem. Po poročilih predsednika in tajnika o dosedanjem delovanju SGKZ, o nadaljnjih nalogah te zveze in o problemih slovenskega življa na Tržaškem, je glavni svet sklenil, da se združita SGKZ v Trstu in SGKZ v Gorici v enotno organizacijo. Podoben predlog so sprejeli tudi na zadnjem zasedanju goriške SGKZ, skupno zasedanje obeh svetov, na katerem bodo izglasovali združitev, bo 23. marca v Trstu.

PROSVETNA DEJAVNOST

Prosvetno društvo »Rade Pregarec« v Trstu je imelo te dni svoj redni letni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno šele pred dvema letoma in je doslej zabeležilo lepe uspehe. V tem društvu je vključeno večje število mladincev in mladink. Osnovna zavora razširjene dejavnosti pa je pomanjkanje primernih društvenih prostorov.

NOVA PREMIERA SNG

V soboto je bila v dvorani Stadionu I. maj nova premiera tržaškega SNG. Na sporedu je bila igra v treh dejav-

Korak naprej za rešitev spora med Tunizijo in Francijo?

Ker je Tunizija odločno vztrajala pri svojih pravičnih zahtevah, ki naj bi jim zagotovile varnost tunizijskega ljudstva, je bila Francija prisiljena odstopiti od svojih starih stališč. Zdaj je predlagala, da je pripravljena postopoma umakniti svoje čete iz Tunizije v razdobju enega leta. Njene čete bi ostale le v Bizerti. To vojno pristanišče naj bi Tunizija odstopila enotam novo ustanovljenega Sredozemskega pakta.

Čeprav tunizijski odgovor na najnovejšo francosko predlogo še ni znan, pričakujejo politični opazovalci, da bi le utegnili priti do prvih stikov med obema državama. Ti stiki so bili, kot je znano, prekinjeni pred mesecem dni, ko je Francija bombardirala tuniško obmejno vas Sakiet Sidi Jusef.

njih »Naše mesto«. To delo Thorntona Wilderja je prevedel Janko Moder, režiral pa ga je Jože Babič. Predstava je bila skrbno pripravljena in bo brez dvoma navdušila številne gledalce na Tržaškem.

V AVSTRALIJU GREDO

V soboto, 8. marca, je s parnikom TOSCANA odpotovalo v Avstralijo 71 Tržčanov in 250 izseljencev iz sosednjih italijanskih pokrajin. Do sedaj se je izselilo v Avstralijo že več kot 8000 Tržčanov. Med njimi je bilo največ mladih ljudi, ki niso imeli upanja, da bi našli zaposlitev doma.

BREZUSPEŠEN PROTEST

Pred dnevi je prevzel novega predsednika Trgovinske zbornice dr. Cadassi, ki ga je vladni komisar imenoval na mesto prof. Luzzatta Regiza. Kakor je znano, je zaradi odstranitve dosedanjega predsednika in celotnega odbora nastala močna polemika in so vse stranke, razen demokristjanske, ter razne gospodarske organizacije, vložile proteste, ki pa so bili brezuspešni. Podprefekt dr. Pasino bo v kratkem imenoval nove člane odbora. Slovenske ustanove, zlasti pa strokovni organizaciji kmetov zahtevajo, naj se upoštevajo pravice Slovencev, saj slovenski kmetje še nimajo svojega zastopnika v Trgovinski zbornici.

ODPUSTI IN STAVKE

Podjetje STOCK je odpustilo 15 delavk zaradi starostne dobe. Prvotno jih je nameravalo odpustiti 21, vendar se je število odpuščenih znižalo zaradi posredovanja sindikalnih zastopnikov.

Pretekli teden so stavkali cestarji, ta teden pa stavkajo tudi uslužbenci Urada za delo. Predvideno je, da bodo prihodnji teden 24 ur stavkali delavci električnih podjetij. Namen stavk je doseči zvišanje mezd in plač.

NESREČA NA CESTI

V nedeljo zvečer se je z motorjem smrtno ponesrečil 51-letni Josip Svab iz Križa. Iz neznanih vzrokov se je zaletel v pešca, ki je dobil zaradi trčenja težje telesne poškodbe.

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR JUGOPRESA

Pomoč inozemstvu kot orožje sodobne diplomacije

Letošnja razprava o ameriški pomoči tujim deželam je bila v znamenju splošnih prizadevanj predstavnikov vlade ZDA in vodij opozicije, da bi uveljavili ista načela. Ta načela, formirana v skladu z današnjimi specifičnimi mednarodnimi odnosi pa narekujejo večjo pozornost svetovne javnosti kot so jih pred leti.

Glavno načelo, na katerem letos gradita republikanska administracija in demokratska opozicija je — kot je to zelo natančno označil Stevenson — da je dajanje pomoči tujim deželam »osnovno orožje v arsenalu ameriške diplomacije«. To pomeni, da ni izhodiščna točka interes dežele, ki dobiva pomoč, ali potreba po razvijanju splošnega svetovnega gospodarstva, pač pa prvenstvo in morda celo izključno le določeni nameni domače-ameriške politike. Na žalost takšno načelo danes bolj kot kdaj koli poprej predstavlja kriterij tako za dodeljevanje pomoči kot za določitev njene višine.

Odstop od lastnih interesov v nudenju pomoči tujim deželam ni prav nič nova stvar niti ne v politiki ZDA in niti ne v dejavnosti nekaterih drugih industrijsko razvitih dežel. Dejstvo je namreč, da je ameriška pomoč, ki jo dobivajo reakcionarni režimi v Južni Koreji, na Tajvanu ali v Južnem Vietnamu znatno večja, kot je ta pomoč izvenblokovskim deželam na primer Indiji ali Indoneziji. Prvotno objubljanje in kasnejši preklic pomoči za izgradnjo Asuanskega jezua je pač imelo namen, da bi se egiptiska politika vskladila z ameriško politiko odnosa z zahodnimi blokovskimi interesi na Srednjem vzhodu.

Britanska pomoč Iraku in Jordanu naj bi prispevala k ohranitvi že ogroženih poslednjih britanskih gospodarskih in političnih teženj na Srednjem vzhodu. Francoska

pomoč pravkar osvobojenemu Tunisu in njena lanskolletna odtegnitev, pa naj bi bila nagrada oziroma kazen za odtujitev te dežele od francoske kolonialne politike v Severni Afriki, posebno še v Alžiru. Z intenzivnejšim nudenjem svoje pomoči deželam Srednjega vzhoda in Jugovzhodne Azije, Zahodna Nemčija teži za razširitev ekonomskega področja blokovske politike Zahoda. Japonska daje rada pomoč nerazvitim deželam Daljnega vzhoda in Jugovzhodne Azije, pri tem pa stremi, da bi uveljavila tiste interese, ki jih po drugi poti ni mogla doseči ali ohraniti. In končno: v Argentini se še ni umirilo volilno ozračje, ko že prihaja zmagovalcu dr. Arturu Frondiziju pomoč v obliki običajnega gospodarskega sodelovanja med dvema deželama. Tisti, ki pa pričakujejo takšno pomoč, nimajo pravega vzroka, da bi se je veselili.

V sodobnih pogojih vse bolj ostre ekonomske in politične tekme med ZDA in SZ na področjih nedovoljno razvitih azijskih, afriških in južnoameriških dežel, se pomoč inozemstvu vedno jasneje kaže kot orožje diplomacije. Saj tako ena kot druga stran izhajata iz stališča, da je sama središče sveta in da nerazvite zemlje in celo nasprotniki morajo koordinirati svojo ekonomsko politiko do tistega, ki daje pomoč.

Nerazvite dežele se pa izpostavljajo nevarnosti, da pod pritiskom ponudbe ekonomske pomoči celo pod formalno več ali manj ugodnimi pogoji postanejo privesti tuje oziroma blokovske politike. Zato se nerazvite dežele vse bolj odpovedujejo katerekoli in kakršnekoli ekonomske pomoči in težijo, da bi dobile v okviru normalnega mednarodnega poslovanja od gospodarsko razvitih dežel politično neobvezna posojila. Kaže pa, da dežele, ki lahko nudijo pomoč, za sedaj teh teženj nočejo upoštevati.

(Nadaljevanje s 1. strani)

DRŽAVLJANI JUGOSLAVIJE!

Bratstvo in enotnost naših narodov sta ena največjih pridobitev ljudske revolucije. V pogojih polne narodne enakopravnosti vseh narodov Jugoslavije to zgodovinsko pridobitev nadalje krepimo z izgradnjo sistema družbenega samoupravljanja in gospodarskega razvijanja zaostalih področij s prizadevanjem, da bi čimprej odstranili razdeljenost Jugoslavije na razvite in zaostale pokrajine. Dolžnost nas vseh je, da ko punčico očesa čuvamo in nadalje razvijamo bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije. Volitve v Zvezno ljudsko skupščino in v skupščine ljudskih republik naj močno potrdijo politiko bratstva in enotnosti. Naj bodo še ena manifestacija enakopravnosti, ki jo uživajo vsi jugoslovanski narodi in vse narodne manjšine v deželi, naj bodo manifestacija njihove trdne enotnosti v izgradnji nove, socialistične skupnosti narodov Jugoslavije. To bo prepričljiv odgovor vsem sovražnikom, ki skušajo ovirati naš socialistični razvoj.

VOLIVCI, DRŽAVLJANI IN DRŽAVLJANKE!

Trajen in pravičen mir ustreza življenjskim potrebam vseh narodov in koristim nemotenega razvoja socializma na svetu, kajti vojna — zlasti v pogojih atomske oborožitve — bi pomenila katastrofalno uničenje človeškega rodu in sodobne civilizacije. S svojim vztrajnim bojem za mir na svetu, za uresničenje načela aktivne in miroljubne koeksistence, za sodelovanje z vsemi narodi in državami si je naša socialistična domovina, Federativna ljudska republika Jugoslavija, pridobila velik mednarodni ugled. Zunanja politika FLRJ je bila zmerom najpopolnejši izraz plemenitih teženj narodov Jugoslavije, da okrepe neodvisnost svoje domovine, da v miru grade svojo boljšo prihodnost, da razvijajo vsestransko enakopravno sodelovanje z vsemi narodi in državami, predvsem z naprednimi silami na svetu.

MLADI VOLIVCI, MLADINA JUGOSLAVIJE!

Naša dežela je po pravici ponosna na svojo mladino in njena dejanja v revoluciji in v povojni izgradnji. V socialistični Jugoslaviji raste rod smelih, svobodnih, požrtvovalnih fantov in deklet, ki v čedalje večjem obsegu prevzemajo pomembne družbene odgovornosti na vseh toriščih našega življenja. Mladinci in mladinke Jugoslavije! Vaša mladost, zastave, okrog katerih se zbirate, radost, s katero prevzemate nove naloge izgradnje, polet, s katerim greste novim zmagam naproti — to je najlepši okras jugoslovanske mladine sedanjosti. Na volitvah v marcu strnite svoje vrste z milijonskimi vrstami svojih tovarišev — volivcev.

Državljeni in državljanke socialistične Jugoslavije!

Vsi na volišče, vsi do zadnjega — naprej pod zastavo, okrog katere se zbirajo milijoni članov Socialistične zveze delovnega ljudstva z Zvezo komunistov na čelu. Za razcvet socialistične Jugoslavije, za našo srečnejšo prihodnost, za neodvisnost naše domovine, za zmago socializma, za mir na svetu!

Zvezni odbor

Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije

Za izboljšanje prometne službe

(Nadaljevanje s 1. strani)

skem povprečno na štiri prebivalce en telefon, znaša to povprečje v Sloveniji 100 prebivalcev, v našem okraju pa 117 prebivalcev. To bomo verjetno zadovoljivo rešili z avtomatičnimi telefonskimi centralami, ki pa so izredno drage. Ena taka centrala že obratuje v Piranu od septembra lani, v Izoli bo pripravljena za obratovanje še ta mesec, medtem ko bodo centralo v Portorožu uredili do sredine sezone, toda te centrale bodo prišle do izraza šele takrat, ko bo zgrajena matična centrala v Kopru.

Kakšno je stanje telefonske službe pri nas, nam najbolj zgovorno dokazuje dejstvo, da že sedaj v mrtvi sezoni ostaja v Kopru dnevno najmanj 60 medkrajevnih pogovorov neizvršenih, število nujnih pogovorov pa se je v enem letu kar podvojilo, kajti navadnih pogovorov se dejansko ne more več uresničiti. Med Koprom in Izolo bodo v kratkem končali z deli na izgradnji osem novih linij, med Koprom in Ljubljano pa pripravljajo štiri nove medkrajevne pretikalnike, ki bodo povezani z 12-kanalnim sistemom. To so seveda le zasilni ukrepi, ki še ne bodo odpravili tega tako perečega vprašanja, kajti nezadržno razvijajoči se promet pri nas vedno ostreje zahteva tudi sodobno ureditev in občutno povečanje zmogljivosti pošt, zlasti telefonskega prometa. Nujno bo potrebno najti sredstva za gradnjo nove pošte v Kopru, kajti v dosedanjih prostorih, ki jih pošta ima, skoraj ni možno obvladati tolikšnega prometa. Stiska s prostori je takšna, da osebe pošte resnično za službi pohvalo za svoj vložen trud in skrb, da ni še večjih zastojev.

Ob koncu seje so člani Sveta sklepali še o programu za izvedbo tedna prometa v okraju Koper. O tem je sklepal tudi že Svet za notranje zadeve in splošno upravo OLO. Verjetno bo teden prometa izveden v maju letos. Namen tega tedna pa je posredovati našim ljudem številna vprašanja iz prometne varnosti, vzgoje in podobno, da bi vendarle s tako propagando oziroma poučnimi razstavami in predavanji le vplivali na zmanjšanje števila prometnih nesreč. Po statističnih podatkih smo namreč po številu nesreč v Sloveniji še vedno pri vrhu lestvice. Imenovana je bila posebna komisija, ki bo do podrobnosti proučila program za teden prometa.

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Stane Skrabar — Odgovorni urednik Rastko Bradarčja — Za tisk odgovarja Franc Zdešar

Utemeljena odločitev

Rim, 10. marca. — Iz dobro obveščenih krogov so sporočili, da je izvršni svet italijanske boksarske zveze na svoji zadnji seji sklenil razpustiti deželni odbor Julijske Benečije FPI in je moč pričakovati, da bo o tem sklepu v najkrajšem času izdal uradno poročilo. Hkrati je izvršni svet tudi imenoval za deželni odbor Julijske Benečije izrednega komisarja Angela Cedolinija, ki bo v prihodnjih dneh prevzel posle od sedanjega predsednika, odvnetnika Carla Pedronija iz Gorice, ki je s tem sklepom tudi odstavljen.

Razpustitev deželnega odbora FPI za Julijsko Benečijo in imenovanje začasnega komisarja, so že dlje narekovali interesi boksarskega športa v deželi, ki jim je delovanje dosedanjega odbora s Carlom Pedronijem na čelu le škodovalo.

Naši bralci se bodo prav gotovo spomnili, da je odvnetnik Carlo Pedroni lani v decembru preprečil dvoboj boksarskih reprezentanc Julijske Benečije in Slovenije v Trstu, svoje nešportno dejanje pa je opravičeval z zelo strupenimi in šovinističnimi izjavami.

Sklep izvršnega odbora italijanske boksarske zveze, ki pa so ga narekovali tudi drugi nujni razlogi sprčo nevdržljivega stanja boksarskega športa v Julijski Benečiji, je vsa športna javnost sprejela z zadovoljstvom, ker so odgovorni italijanski športni funkcionarji ravnali pravilno in ker so se zavedali, da tudi šport zbližuje in utrjuje dobre in prijateljske odnose.

Vnekaj vestah

NEW DELHI: V Indiji bodo zgradili enega največjih prekopov na svetu. Ta prekop bo spremeni velik puščavo Radjastan v plodno zemljo. Prekop bo dolg več kot 600 km, dograjen bo leta 1962, veljal pa bo 210 milijonov dolarjev.

NEW YORK: V začetku marca je bilo v ZDA 158 tisoč delavcev brez zaslužka in je tako naraslo število brezposelnih že na tri milijone 130 tisoč.

RIM: Mednarodna banka je odobrila Italiji posojilo v znesku 75 milijonov dolarjev za razvoj gospodarstva v južnih predelih države. S tem posojilom namerava italijanska vlada pospešiti razvoj industrije in elektrifikacije.

PARIZ: Francoska vlada je načeloma privolila, da bo Francija v letu dni umaknila 14 tisoč vojakov iz vseh oporišč v Tuniziji razen iz pristanišča Bizerte.

VELIKO PREDVOLILNO ZBOROVANJE

Manifestacija bratstva in enotnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

ležba vsakega volivca. To je neposredna, direktna demokracija, po kateri se tako bistveno razlikujejo naše volitve od volitev in političnega življenja drugod po svetu! Pri nas lahko vsak delovni človek izpove svoje mišljenje in postavlja predloge ter daje pobudo za naš nadaljnji razvoj, za naše življenjske naloge!

Od koder koli prihajamo pred volivce, ne prihajamo praznih rok, kot se reče. V naši graditvi so uspehi tako očitni, veliki in pozitivni, da lahko vsakdo ugotovi, kako se izpreminja podoba naše domovine na vseh koncih in krajih. Tu je tov. Špiljak posebno poudaril izredne uspehe jugoslovanske zunanje politike, s katero smo uspeli rešiti tako rekoč vsa sporna vprašanja in vzpostaviti na vse strani dobre odnose. Ob dosledni politiki aktivne koeksistence (sožitja) pa je ugled naše države izredno velik. Čeprav je naša država majhna, je vendar neverjetno velika! V zvezi z notranjo graditvijo je tov. Špiljak opozoril na pismo CK

ZKJ, ki daje državljanom pobudo za nadaljnje delo in hkrati tudi ostro grajal razne nepravilnosti.

Z izrednim zanimanjem so volivci poslušali tov. Špiljaka, ko jim je govoril o razvoju ter uspehih, ki so jih delovni ljudje Hrvatske dosegli v zadnjih letih. S številkami in dejstvi je pokazal, kako se je dvignila v naši sosednji republiki industrijska proizvodnja, kako so narasla velika mesta in industrijska središča, kako se naglo razvija pomorski promet, turizem itd. Poudaril pa je, da ta nagli in bujni razvoj prinaša s seboj nešteta vprašanja komunalnega značaja, ki so prav tako pereča, kakor povsod drugod po državi. Intenzivno se zdaj lotevajo osrednjega vprašanja, da bi namreč čim hitreje dvignili tudi kmetijsko proizvodnjo. V tako imenovanih nerazvitih področjih, kot so Lika, Kordun in drugi pa iščejo vse možnosti, da se tudi ti predeli okrepijo.

In ko je tov. Špiljak svoj govor zaključil z ugotovitvijo, da je izredno dobro politično razpoloženje v Hrvatski hkrati dokaz bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, so ga postojnski volivci nagradili z navdušenim ploskanjem.

Nato pa je volivcem spregovoril še tov. Albin Dujc, ki se je uvodoma zahvalil gostu iz sosednje republike za sodelovanje, poudarjajoč, kako koristne posledice prinaša tedno politično sodelovanje in mesesebno spoznavanje. Ob svojih dnevnih nalogah in težavah včasih pozabljamo, da imajo težave tudi drugod. Na uspehe, ki jih je v zadnjih letih in v razmeroma kratkem času dosegel koprski okraj, smo zelo ponosni in se z njimi upravičeno ponasamo. Vendar pa je treba pri tem vedno pomniti, da jih je bilo mogoče doseči edino v okviru vse Jugoslavije, ob zvezni in ob republiški pomoči, torej ob pomoči vse skupnosti ter v enotnosti vseh jugoslovanskih narodov! Če dobiva Slovensko Primorje zdaj tako lepo in cvetočo podobo, je to mogoče samo v trdni skupnosti in v okviru vse države.

V svojem govoru je nato tov. Dujc prikazal naglo rast posameznih gospodarskih panog v koprskem okraju ter kopico odprtih perečih življenjskih vprašanj. Nato pa zaključil: »To veste, da kandidati nič ne obljubljam. Ali za te volitve pa vendarle lahko postavimo vsi skupaj obljubo: vsak na svojem mestu bomo za-

ložili vse sile in vse svoje znanje, da izpolnimo naloge našega perspektivnega družbenega načrta, da tako dosežemo večji narodni dohodek in dvignemo svojo življenjsko raven! To bodi za volitve naša obljuba! In ta naša skupna obljuba naj se izrazi tudi v naši volilni udeležbi. Tu, na zahodni meji, ob boku kapitalističnega sveta, se še prav posebno zavedamo, kako važne so volitve, s katerimi izpričujemo svojo rast v lepo življenje!«

Ob navdušenem in burnem ploskanju volivcev je nekaj po 22. uri nato zaključil sekretar obč. komiteja ZKJ tov. Černelič izredno uspešno predvolilno zborovanje.

Vir novega znanja za upravljavce

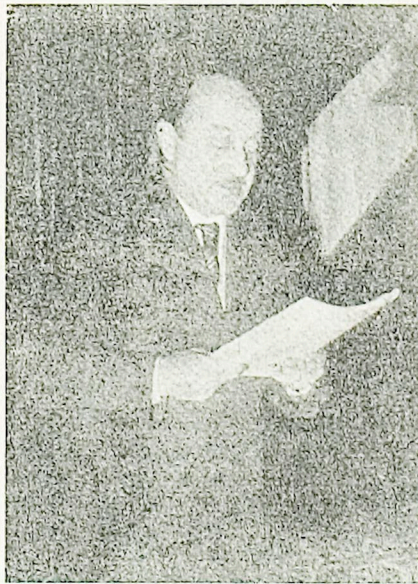
(Nadaljevanje s 1. strani)

kot šoli in s tem vsej naši skupnosti. Šola bo tako v nenehnem živem stiku s podjetji, lahko bo analizirala, svetovala in pomagala našim ljudem k boljšemu gospodarjenju in upravljanju.

Tovariš Kajtimir je za potrdilo pravilnosti ukrepa o ustanovitvi te šole nato navedel besede tovariša Kardelja na nedavnem predvolilnem zborovanju v Ljubljani, kjer je ta dejal, da ni dovolj, da smo dali pravico na samoupravljanje, marveč je treba tudi pomagati, učiti ljudi, jim kazati smer, opominjati jih, pa tudi kritizirati in podobno ter včasih politično ali celo administrativno posredovati, če naj naš demokraciji samoupravni mehanizem postane postopoma mojster svojih nalog.

Izrazil je svoje prepričanje, da bodo novo šolo za delavsko samoupravljanje z veseljem pozdravili vsi delovni kolektivi na Primorskem, da bodo radi po svojih močeh pomagali pri vzdrževanju šole, da bodo vanjo redno pošiljali svoje najboljše kadre. Predvsem pa bodo največ pomagali sebi in skupnosti, če bodo dali in

Naši kandidati

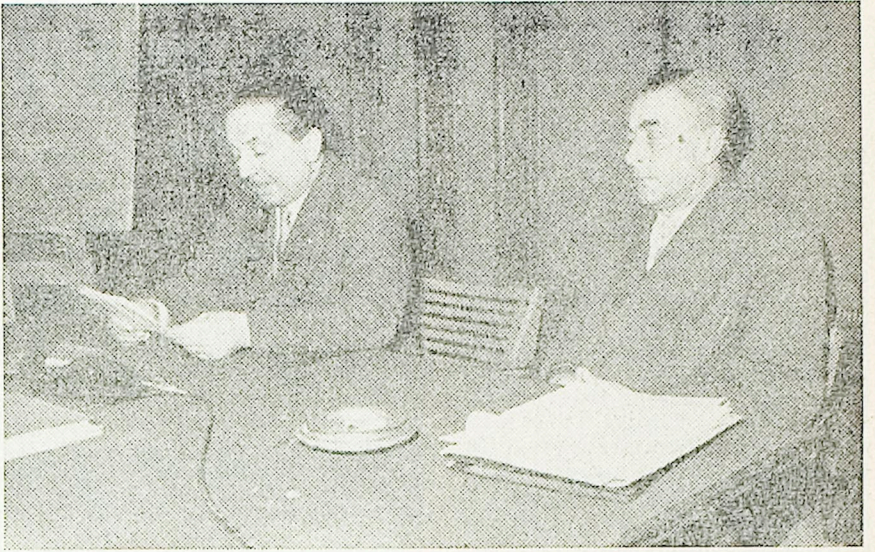
ALBIN DUJC

JURŠČE

Kandidat pivške, ilirsko-bistriške in postojnske občine v republiški zbor proizvajalcev inž. Jože Drnovšek je v sredo, 5. t. m., obiskal volivce na Jurščah. Ob tej priložnosti jih je seznanil s splošnimi zunanji in notranjepolitičnimi vprašanji, posebej pa še z našim petletnim perspektivnim gospodarskim planom ter o nadaljnjih možnostih gospodarskega razvoja koprskega okraja ter pivške občine.

V razgovoru s kandidatom inž. Drnovškom so volivci izrazili željo, da bi s prostovoljnim delom popravili vaški vodnjak, če bi občina krila materialne stroške, poskusili pa bodo tudi še letos urediti in določiti pašnike za ovce in govejo živino, ki bi je redili samo toliko, kolikor bi dovoljevale možnosti za njeno vzdrževanje.

Na Jurščah bo letos dokončno urejena napeljava industrijskega električnega toka. Pri tem je treba omeniti, da je za to področje pristojno Elektro podjetje iz Sežane že odobrilo več kot 10 milijonov dinarjev za ureditev teh električnih napeljav in za gradnjo transformatorja, ki ga že postavljajo. In če upoštevamo, da so dobili Jurščani še skoraj dva milijona dinarjev za kritje stroškov šolstva in socialnega zdravstva, potem lahko rečemo, da skupnost tudi pri dajanju sredstev ne pozablja na to prikupno vasico. S. M.

Tovariš Kajtimir govori tečajnikom ob otvoritvi šole za družbeno upravljanje minuli torek v Portorožu

storili vse za uresničitev vseh predlogov, ki jih bodo absolutno te šole dajali na svojih delovnih mestih, in če bodo nenehno vzdrževali stik z vodstvom šole in s svojimi vprašanji, izkušnjami in predlogi bogatili njen program.

Tovariš Kajtimir je nato apeliral na tečajnike, naj to šolo vzamejo kar se da resno, saj je še prav posebno pomembna v našem obdobju, ko usmerjamo vse svoje napore v delo za izboljšanje življenjskih pogojev naših delovnih ljudi. Ker pa to ni odvisno samo od naše nove gospodarske politike, ki jo je začrtala dr-

žava s petletnim planom, marveč predvsem od vrste nalog, ki so postavljene pred naše delovne kolektive, pred delavske svete in upravne odbore ter vodstva podjetij, bo skušala šola skupno s svojimi slušatelji odkrivati vse možnosti in rezerve v naših gospodarskih organizacijah.

Tečajnike je pozdravil še predstavnik goriškega okraja tovariš Mozetič, nato pa je tečaj začel z rednim delom in je že sledilo prvo predavanje tovariša Perhava o družbeni pogojenosti naše današnje socialistične stvarnosti. rb

Med najboljšimi

Lani je bilo na področju pivške občine 24 požarov, ki so povzročili za 17,5 milijona dinarjev škodo. Požrtvovalnim gasilecem je uspelo očistiti pred ognjenimi zublji premoženje v vrednosti skoraj 60 milijonov din. Vzroki požarov so bili predvsem v slabih dimovodnih napravah na Baču in v malomarnosti delavcev v pivski kurilnici.

To je ugotovitev nedavnega občnega zbora občinske gasilske zveze v Pivki, ki vključuje 7 prostovoljnih gasilskih društev. Ob tej priložnosti so naglasili požrtvovalnost društev pri pregledovanju vodnih razmer in električne napeljave v posameznih vaseh. V okviru požarno-varnostnega tedna so društva priredila javne ogledne svojih orodij. V preteklem letu so prostovoljni gasilci organizirali več strokovnih predavanj in posvetili posebno pozornost vzgoji pionirskih desetini.

Želja gasilcev je, da bi v Pivki nadzidali sedanjí gasilski dom in zgradili gasilski stolp, da bi dopolnili orodišče in si nabavili pri-

merno gasilsko vozilo s cisterno. Tako bi v Pivki imeli gasilci dovolj pogojev za še boljše opravljanje svoje prostovoljne službe. V Košani se pojavlja skoraj podobno vprašanje, medtem ko na Baču želijo zgraditi nov vodni bazen, razširiti gasilski dom, v Slavini dograditi dvorano, v vseh večjih krajih pa naj bi uredili velike vaške vodnjake. Občni zbor je dokazal veliko zanimanje prebivalcev za prostovoljno gasilstvo, ki je velikega gospodarskega pomena. S. M.

NOVA PEKARNA V PIVKI

Kaže, da bo že v aprilu dograjena v Pivki nova pekarna. Z njenim obratovanjem se bo občutno izboljšala preskrba s kruhom in pecivom in ne bo več potrebno, da bi potrebe pivške kotline po kruhu krili z zmogljivostjo postojnskih pekarn. Zidarstva dela so že dokončana, treba bo samo še postaviti kotel in napeljati cevi. S. M.

ŽIVINSKI SEJEM V PIVKI

Že deset let je v Pivki vsakega 10. v mesecu živinski sejem. Zadnji je pokazal, da so bila napovedovanja o upadanju cen živine pravilna. Ponudba prašičev je bila dokaj velika, saj so jih pripeljali okrog 200, cene pa so se gibale v začetku ponudbe 6 do 7.000 dinarjev za 6-tedenske mladice, ob zaključku sejma pa so padle celo na 4.500 dinarjev. Cena govedu je padla za 6 do 8 odstotkov. Tako je veljal kilogram žive teže glede na vrsto in kakovost 60 do 130 din. S. M.

KOPER

V Kopru je bilo v torek v dvorani gledališča predvolilno zborovanje, na katerem je govoril volivcem poslanski kandidat v Zvezni zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine Tone Šturm. Govornik je zlasti orisal osnove petletnega gospodarskega načrta Jugoslavije, ki je usmerjen prvenstveno k dviganju življenjske ravni naših delovnih ljudi. Ob zaključku je poudaril še zunanje-politični pomen bližnjih volitev, ki bodo pokazale privrženost naših delovnih ljudi k socialistični izgradnji naše domovine.

Na bližnjih volitvah bomo oddali svoj glas za naše kandidate in s tem za nadaljnje izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Izboljšanje v obrtništvu

V preteklih dneh so bili v vseh občinah koprškega okraja občni zbori obrtnih delavcev. Posebna njihova značilnost je med drugim bila tudi v tem, da bodo v novih občinskih pododborih Zbornice razen obrtnikov-članov občinskih zborov proizvajalcev ter drugih gospodarskih organizacij, tudi nekateri zastopniki občinskih družbenih organizacij. Tako bo v prihodnje ostvarjena trdnjša povezava med obrtniki in oblastnimi ter družbenimi organi. Ta vez bo brez dvoma ugodno vplivala na povečanje števila novih obrtnih obratov, kakor tudi na gospodarsko utrjevanje dosedanjih in, kar je najvažnejše: na ustalitev kakovosti in cen obrtniških uslug.

Na vseh teh občnih zbora je bilo mnogo govora o uslužnostni obrti, ki je potrošniku najbližja in ki je dopolnilo naše industrije. Zato mora ta vrsta gospodarske dejavnosti v večji meri kot doslej prevzemati popravila raznih izdelkov, ki jih naša industrija že proizvaja v zadostni meri.

Za sedaj pa naša uslužnostna obrt ne krije vseh potreb. Njeno pomanjkanje je na področju koprškega okraja toliko večje, ker nam primanjkuje sodobnih obrtnih delavnic in dobrih strokovnjakov raznih strok. Nezadovoljivi poslovni prostori, stara in iztrošena ter pomanjkljiva osnovna sredstva, plačevanje amortizacije in obresti na osnovna sredstva, vse to močno vpliva na nezadovoljiv razvoj obrtništvu. Treba bo, da bi občinski ljudski odbori oziroma ustanovitelji obrtnih obratov dovoljevali uslužnostnim obrtnim podjetjem daljši rok odplačila amortizacij. Tudi pri določanju planov in pavšalov za uslužnostno obrt, naj bi občinski ljudski odbori upoštevali realno zmogljivost obrata ter jim nudili večjo možnost, da bi si osnovali sklade za samostojno razpolaganje. Z uvedbo norm in akordov ter z nadurnim delom so nekateri obrti dosegli višjo

realizacijo in s tem ustvarili večji dohodek. Na drugi strani pa je treba omeniti, da so nekateri uslužnostni obrti zanemarjali izvrševanje drobnih uslug ter stremeli za izdelavo večjih serijskih del, ki so jim nudila višjo realizacijo. Posledica tega je bila, da so drobne usluge pričeli opravljati razni šušmarji, kar vsekakor ni zdrav pojav v obrtništvu.

Udeleženci občnih zborov so

DIVAČA

Lepo so počastili Dan žena tudi v Divači. O pomenu 8. marca je govorila Ivanka Novak, po njenem govoru pa so prijetno presenetili s pestrim kulturno-umetniškim sporedom pionirski, moški in ženski pevski zbor, tercet pionirk, pionirji-recitatorji in cicipani z recitacijo »Mami«.

PIVKI

Kmetijska zadruga v Pivki je imela preteklo nedeljo občni zbor. Zal razprava o poročilih ni bila takšna, kakor bi morala biti sprid mnogih neresenih vprašanj s področja kmetijstva. Udeleženci občnega zbora se namreč niso lotili temeljitega obravnavanja problema pomanjkanja kmetijskih strokovnjakov in tudi ne pogodbene reje živine. S. M.

OSTROŽNO BRDO

Pred dnevi so v Ostrožnem Brdu zaključili drugo cepljenje otrok proti otroški paralizi. Po nepopolnih podatkih so cepili približno 1300 otrok. Tretje in zadnje cepljenje bo predvidoma v mesecu maju. S. M.

PLANINA

Ze dalj časa se ukvarjajo prebivalci Planine s predlogom, na osnovi katerega bi LIP Postojna tamkajšnji obrat usposobil za izdelovanje polfinalnih in finalnih izdelkov. Predlog pa je tem bolj umesten, ker bi lahko zaposlili delovno silo, ki si sedaj išče službo v oddaljenem Logatcu, Postojni in Ravniku. Prav bi tudi bilo, če bi v prihodnje razmislili o otvoritvi delavnice za proizvodnjo cementnih cevi in obrata za izdelavo eteričnih olj. Ština

TOPOLC

V Topolcu pri Ilirski Bistrici so tamkajšnje žene nadvse pristrčno proslavile svoj praznik. Po nagovoru Antonije Zidar, ki je poudarila vlogo žene doma in v družbenem upravljanju, so pionirji in mladinci pod vodstvom Antona Majdiča in Berte Jamšek nastopili z glasbenimi in recitacijskimi točkami. Ob zaključku so priredil zakusko za vse žene.

PLEMENITA GESTA

V Domu onemoglih v Piranu je bila dalj časa honorarno zaposlena upravnica Doma onemoglih v Izoli Viktorija Knez. Ko je bila svojega dela razrešena, je dobila denarno nagrado v višini 25.000 dinarjev. Ta denar pa je podarila otroškemu vrtcu v Piranu in tako dokazala, da ji je za njene sposobnosti najljubša nagrada zavest o dobro opravljenem delu in materialna pomoč našim najmlajšim.

Bilo bi prav . . .

... če bi odgovorni ljudje prekinili z neodgovornim odnosom do ljudskega premoženja in rešili z vsjo odgovornostjo popolnega uničenja skakalno napravo v malem portiču v Žusterni pri Kopru, kjer propada na prostem že od lanskega poletja;

... če bi poslovodja kmetijske zadruge v Senožečah, poslovalnica št. 2, pravilno izračunaval ceno jedilnemu olju iz kilogramov v litre, tako da ne bi oškodoval potrošnika za 7 dinarjev pri litru;

... če bi mesnica v koprski tržnici imela tudi za domače potrošnike kakovostno telečje in goveje meso;

... če bi pristojni oblastni organi in obrtniki socialističnega ter privatnega sektorja poiskali dovolj finančnih sredstev za modernizacijo uslužnostnih obrtnih obratov, da bo pokrita potreba potrošnikov po obrtnih uslugah;

... če bi se organi družbenega upravljanja in tudi delovni kolektivi seznanili z vsemi predpisi o izvolitvi novih delavskih svetov in upravnih odborov.

tudi poudarili zahtevo potrošnikov po povečanju števila uslužnostnih obrtnih delavnic. Kaže se tudi neodložljiva potreba po modernizaciji nekaterih obrtnih delavnic, če hočemo, da bo zadosteno vsem zahtevam potrošnikov.

To so le skromne beležke z občnih zborov obrtnikov socialističnega in privatnega sektorja, njihovi delegati pa bodo verjetno na občnem zboru okrajne obrtne zbornice, ki bo prve dni prihodnjega meseca, temeljiteje razpravljali o vseh problemih obrtništvu in še posebej naglasili nujnost vzpostavitve tesnejših stikov med občinskimi obrtniškiimi pododbori ter občinskimi ljudskimi odbori.

Tako so na nedavnem predvolilnem zborovanju v Žusterni pri Kopru izvolili poslanskega kandidata.

Plodno delo rezervnih oficirjev

Okrajni odbor ZROJ v Kopru je konec preteklega meseca razpravljaj o dosedanjem delu občinskih odborov te organizacije. Na področju koprškega okraja so priredili vrsto predavanj. V Izoli so jih imeli na primer sedem, razen tega pa so v zadnjih mesecih predvajali svojim članom še 20 poučnih filmov s področja vojne tehnike. Prav toliko filmov so zavrteli tudi v Piranu, kjer so imeli štiri strokovna predavanja. Povprečna udeležba teh predavanj in filmskih predstav pa v Piranu ni preveč zadovoljiva, razen tega pa kaže, da tako piran-

ski kot koprski občinski odbor za sedaj še nista znala pritegniti v to organizacijo vseh rezervnih oficirjev in podoficirjev.

Hrpeljskemu občinskemu odboru ZROJ krepko pomagajo pripadniki JLA iz Ilirske Bistrice. Le-ti se radi odzovejo vabilu za predavanja in so pripravljeni posredovati predvajanje strokovnih filmov. Na pobudo tega občinskega odbora je bila v Kozini ustanovljena strelska družina in tamkajšnji odbor je poskrbel tudi za predavatelje in komandirje vodov za predvojaško vzgojo.

V Pivki so imeli tri predava-

nja, v Ilirski Bistrici štiri, na področju sezanske občine pa celo šest, medtem ko je občinski odbor ZROJ v Divači organiziral pet predavanj in dvojno predvajanje vojaških filmov. V Divači, kjer je udeležba pri predavanjih izredno velika, so organizirali tudi družabni večer in na njem utrdili poznanstvo med rezervnimi oficirji in podoficirji.

SLAVINA

V četrtek, 6. t. m., je obiskal Slavino kandidat pivške občine za republiški zbor Ljudske skupščine Albin Kuret. Po izčrpnem tolmačenju našega političnega in gospodarskega položaja, ki ga je podal tovariš Kuret, so volivci govorili o možnostih dograditve gasilnega doma in mostu. Slavinici pa že z nestrpnostjo pričakujejo predavanja, ki jih bo priredila Ljudska univerza o zgodovinskem razvoju njihovega kraja in okolice. S. M.

Kaj pravijo drugod

KJE BODO VOLITVE BOLJE PRIPRAVLJENE?

Predvolilno tekmovanje organizacije SZDL Visoko

Nad 200 volivcev, kolikor se jih je zbralo na predvolilnem zborovanju na Visokem v petek, je v imenu organizacije SZDL Visoko napovedalo predvolilno tekmovanje vsem sosednim organizacijam SZDL.

K tekmovalstvu so pozvali osnovne organizacije v Trbovljah, Senčurju, Prebačevem, Vogljah, Voklem in Olševku, pa tudi vse osnovne organizacije SZDL v občini Cerklje.

Tekmovali bodo po naslednjih točkah:

1. kje bodo volišča in vasi najlepše okrašene;
2. kje bo najmanj abstinence (volivcev, ki ne volijo);
3. kje bo najmanj neveljavnih glasovnic;
4. kje bodo najprej in z najboljšim izidom zaključili volitve.

NOVO SOLO ZA TRGOVSKE VAJENCE V NOVI GORICI BO OBISOVALO 120 UČENCEV IZ KOPRSKEGA IN GORIŠKEGA OKRAJA

V soboto je bila izročena svojemu namenu nova šola za internatno za trgovske vajence v Novi Gorici. Šola je namenjena gojencem obeh primorskih okrajev, ki so se do sedaj pripravljali na svoj poklic v Brežicah. Novozgrajena šola ima prostora za 120 vajencev, ki bodo obiskovali pouk v eni izmen. V internatu pa se bo lahko oskrbovalo 110 gojencev. Vzdrževalnica, ki jo bodo prispevala trgovska podjetja in delno vajenci sami, bo znašala 5000 dinarjev mesečno.

KRUH ZAVIJAJO

Z veseljem smo novomeške gospodinjke pozdravile bel svilen papir, v katerega so pred nedavnim začeli v Pekariji zavijati kruh. Skrajni čas je že bil, da so uvedli to novost, kajti le malokje v Sloveniji prodajajo še nezaviti kruh.

Naš gospodarski komentar

Nove uredbe

(Nadaljevanje s 3. strani)

k povečanju delovne produktivnosti in k uspešnemu poslovanju gospodarske organizacije. Mišljena so tu sredstva za strokovno izobrazbo kadrov, za zboljšanje zdravstvenih, za zboljšanje stanovaljskih razmer in drugo.

Ob koncu naj se dotaknemo še nekaterih gospodarskih dogodkov, za katere smatramo, da jih je treba zabeležiti. V prvi vrsti naj omenimo še poseben odlok o odobravanju posebnih kreditov s 3% letnimi obrestmi za kontrahiranje kmetijskih proizvodov. Te kredite odobravajo banke vsako leto in pod pogoji, ki jih določi uredbodajalec glede na vsakoletne potrebe in zahteve kmetijske proizvodnje. Namenjeni so ti krediti zlasti za nabavo reprodukcijskih sredstev in za uslužnostno dejavnost pri obdelavi zemljišč z mehanizacijo.

V februarju letos je dosegel izvoz vrednost 9,5 milijard. Točnih analiz glede tega seveda še ni, smatra pa se, da je dosežena višina izvoza glede na vrednost zadovoljiva. Vprašanje je le, če so bili doseženi povoljni rezultati tudi glede na strukturo izvoza in glede na razmerje z uvozom.

V zadnjem času je treba zabeležiti stabilizacijo cen govejemu in telečjemu mesu, toda na precej višjem nivoju kot lansko leto. Značilno pa je, da so razlike v cenah mesa v raznih krajih zelo velike in to od 180 do 280 din za govedino. Vzrok temu pojavu iščejo v znižanju števila goveda za 2% v primerjavi z l. 1957. Nasprotno pa se opaža padec cen svinjskemu mesu in jajcem (slednje je povsem sezonski pojav). Toda svinj je za ok. 15% več kot lani, vendar pa za 5% manj kot l. 1956. Cene svinjskega mesa so n. pr. v Zagrebu padle za ok. 70 din pri kg. Kot vidimo so bile cene mesa in gibanje teh cen v zadnji sezoni posledica tržnih razmer.

-dt-

GOSTOVANJE LJUBLJANSKE DRAME OB DNEVU ŽENA

Velika in tragična mladost

Goodrich-Hackett: DNEVNIK ANE FRANK

Verjetno bi za 8. marec težko našli bolj primerno dramsko delo, kot je DNEVNIK ANE FRANK, ki nam ga je uprizorila SNG Drama iz Ljubljane. Podatki z gledališkega lepaka govore, da je to priredba znanega Aninega dnevnika od Francesca Goodricha in Alberta Hacketta in prevodu Jara Dolarja, da je ljubljansko uprizoritev režiral Franc Jamnik, da je sceno izdelal inž. arh. Niko Matul in da so igrali: Jože Zupan — Otta Franka, Sava Severjeva — Edith Frankova, Ivana Mežanova — Margot, Majda Potokarjeva — Ano, Franc Presetnik — Van Daana, Mila Kačičeva — Van Daanova, Drago Makuc — Petra, Maks Furijan — Dussela, Vilka Grilova — Miep in Ivan Jerman — Kralerja.

S svojimi skupnimi vrsticami pa nam lepak ne pove, da odhajajo ljudje od predstave pretreseni, z rosnimi očmi in s prebujenimi bridkimi spomini v srcu. Mnogo je bilo v svetu napisanih člankov o tem otroško zanesenem in spet tako grenko resnem dnevniku mladega, pubertetnega dekleta in o dramski uprizoritvi. Oboje je doživelo nesluten uspeh, čeprav Dnevnik komaj sodi v literaturo in čeprav tisti, ki tega dnevnika ni bral, težko iz same dramske priredbe razume, zakaj se živahna in klepetava Ana oklepa predvsem očeta in se pritožuje, da je mati ne razume in čeprav komaj zasluži, da je Peter »nerodno teslo« in plah fant zaradi družinskih razmer in večnih »diskusij« med materjo in očetom. In tako se pisci člankov sprašujejo, ali je vzrok za tak uspeh v svojevrstnosti dnevnika in okoliščin, v katerih ga je Ana pisala, ali v posebnem razpoloženju današnjega bralca, ali pa v skladnosti obeh momentov. Res pa je, da Dnevnik Ane Frank igrajo že dve leti po najrazličnejših odrih Evrope in Amerike, da so si ga

že ogledali milijoni ljudi in da se zastor v Nemčiji spušta v nemo dvorano, kajti to je izsek nemške zgodovine, ki zares ne zasluži ploskanja.

Že v sestavku ob napovedi te predstave smo omenili, da so igrali Dnevnik v Sloveniji kar trije odri: v Mariboru, Ljubljani in Celju. Brez primerjave je težko reči, katera uprizoritev je bila najboljša, vendar pa si je težko misliti, da to ne bi bila ljubljanska: odlična režija, najboljši igralci, vlit in homogen igralski kolektiv. Občutili smo pristno vzdušje majhne ječe v Prisen-grachtu v Amsterdamu, kamor so se zatekle židovske družine pred nacističnim nasiljem, težave ljudi, ki so neločljivo speti med seboj in prikrovani med tesne stene zasilnega bivališča — zunaj pa vojna vihra, zelena policija in nevarnost groznih nacističnih taborišč, strašne smrti. Tu živi tudi štirinajstletna Ana, deklica s silno željo po veselju in zabavi, po svobodnem življenju. Vsi liki, ki so jih upodobili ljubljanski igralci so izklesano živi stopili pred nas iz dnevnika in prav tako grozni vojni čas z vsemi svojimi posebnostmi, ko je nasilna in oblaščiteljna oblast v Evropi ugonabljala take ljudi, kot je bila Ana Frank.

Z. L.

LETNI OBČNI ZBOR ITALIJANSKEGA KULTURNEGA KROŽKA »ANTONIO GRAMSCI«

V ponedeljek, 10. t. m. je bil v Kopru letni občni zbor italijanskega kulturnega krožka »Antonio Gramsci«.

Predsednik krožka Matteo Gramsci je imel poročilo o dosežanju izvršenem delu, iz katerega je lepo videti velik in obetajoč napredek v kulturno-umetniški dejavnosti italijanskega krožka. V imenu OO SZDL je pozdravil občni zbor tovariši Mario Abram, v imenu ObLO pa podpredsednik Miran Bertok. Poudaril je, da je lahko italijanska manjšina v Kopru most sodelovanja in zblizanja med dvema sosednjima deželama. V živahni razpravi so člani italijanskega krožka iznesli koristne predloge za nadaljnje delo. Ob koncu zborovanja so izbrali nov 15-članski upravni odbor.

KULTURNO-UMETNIŠKA DEJAVNOST NAŠIH SVOBOD

Žiškova „Miklova Zala“ v Izoli

Premiero ljudske igre v devetih slikah MIKLOVA ZALA je vezalo DPD Svoboda v Izoli na Dan žena, 8. marec. Da pa bi zadostili vsem, ki so si želeli ogledati predstavo samo v Izoli, so imeli že pet predstav (7., 8., 9., 12. in 13. marca) in vedno je bila gledališka dvorana polna do zadnjega kotička. Zda pridejo na vrsto še gostovanja, o čemer smo na kratko že poročali v prejšnji številki.

Ljudska igra Miklova Zala in Žiškova priredba po motivih narodnih pripovedk in Sketovi povesti je že tako znana, da skoraj ni človeka, ki bi mu to bilo nekaj novega. Vsi smo brali Sketovo povest in vsi smo že gledali igro. Ne enkrat, večkrat. In vedno znova jo igrajo poklicni in amaterski odri in dvorane so še vedno polne. Tudi če igra ni tako skrbno pripravljena, kot je bila v Izoli.

Skrbno, pretehtano, tudi na efekt, to bi bila morda najboljša oznaka uprizoritve Miklove Zale v Izoli. Zato tudi uspeh ni izostal. To gre predvsem na račun režiserja-gosta Srečka Tiča. Posebno dobre so bile množične scene, najboljše zaključna; efektne, kjer so bili plesni vločki, pa premalo živahne pri petju lepih koroških narodnih pesmi. Tudi glasbena spremljava orkestra jim ni bila v oporo. Igralci so amaterji, bolj ali manj prepričljivi v svoji pri-

Scena iz Goodrich-Hackettove drame DNEVNIK ANE FRANK v izvedbi SNG Drame iz Ljubljane. Predstave so bile v Kopru (9. t. m.) in v Piranu (10. t. m.). Na sliki (od leve proti desni): Peter (Drago Makuc), Otto Frank (Jože Zupan), Edith Frank (Sava Severjeva), Margot (Ivana Mežanova) in Ana (Majda Potokarjeva).

Premiera v ljubljanskem radiu

HANS FALLADA: PIJANEC

Najbolj ljudski nemški pripovednik in kronist obeh desetletij med zadnjima vojnama, Hans Fallada (s pravim imenom Rudolf Ditzen) se je rodil 21. julija 1893 v Greifswaldu kot sin sodnika. Izvrševal je najrazličnejše poklice: bil je poljski delavec, uradnik, knjigovodja, trgovec s poljskimi pridelki, nabiralec oglasov itd. Leta 1930 je dosegel na nemškem knjižnem trgu velik uspeh z romanom »Bauern, Bonzen und Bomben«, v katerem je dal neolepšano podobo političnih razmer v Nemčiji v letu 1929. V romanu, ki se dogaja v nekem vzhodnonemškem mestecu, prikazuje Fallada strankarske borbe, demonstracije in bombe napade, korupcijo, spekulativstvo itd. Prihodnje leto je dosegel Fallada svetovni sloves z romanom iz življenja brezposelnih. V vseh svojih delih privlači Falladovo čudovito risanje okolja in njegovo veliko razumevanje za »ponižane in razžaljene«. V Hitlerjevi Nemčiji so bila Falladova dela zaradi ostre kritike časa in razmer »nezazelenas«. Pisatelj je bil dolga leta obsojen na molk. 5. februarja 1947 je Fallada v Berlinu nepričakovano umrl. V njegovi zapuščini so našli dva romana, ki sta imela pri bralcih po vsem svetu velik uspeh. Leta 1948 je izšel njegov roman »Moras«, ki je tudi preveden v hrvaščino, leta 1950 pa njegov v tajni pisavi pisani roman »Pijanec«. V obeh delih, zlasti pa v »Pijaneu«, razkriva Fallada z veliko odkritosrčnostjo marsikaj bolečega iz svojega življenja.

Radijska priredba zvesto sledi romanu. Izpoved trgovca s poljskimi pridelki Erwina Sommerja nam razkriva globlji vzrok njegovega pijančevanja: ta je občutek manjvrednosti pred ženo in neuspešni poizkusi, da bi se uveljavil. Fallada je narisal

mojstrsko psihološko študijo, njegovi orisi raznih miljejev, n. pr. beznice ali pa zavoda za alkoholike, pa so naravnost pošastno grozljivi. Roman »Pijanec« pri nas še ni preveden, zato bo naša radijska priredba seznanila poslušalce z enim najboljših Falladovih del. Glavno vlogo igra Maks Bajc, v večjih vlogah pa sodelujejo Slavka Glavinova, Duša Počkajeva in Aleksander Valič. Glasbo je komponiral Bojan Adamič, režirala je Maša Slavčeva. Premiera bo v Radiu Ljubljana v torek, 18. t. m. ob 20.30.

SNG IZ TRSTA V KOPRU, PIRANU IN IZOLI

A. P. ČEHOV: UTVA

Te dni imamo v gosteh SNG iz Trsta (13. in 14. t. m. v Kopru, 15. v Piranu in 16. v Izoli). Uprizorili bodo Antena Pavloviča Čehova igro v štirih dejanjih UTVA. Z Utvo so gostovali Tržičani na turneji po Sloveniji in imeli povsod lepe uspehe. Stejejo jo med svoje najuspešnejše predstave. V Trstu so jo uprizorili v decembru kot sto to premiero v času dvanaestletnega obstoja SNG. O Utvi smo podrobneje poročali v naši novoletni številki ob premieri v Trstu.

Utvo A. P. Čehova sta prevedla dr. I. Prijatelj in J. Moder, tržaško uprizoritev je režiral Jože Babič, scenograf je bil Vladimir Rijavec, igrajo pa: Nada Gabričičeva, Stane Starešinič, Stane Rastresen, Mira Sardočeva, Justo Košuta, Ema Starčeva, Štefica Drolčeva, Joško Lukeš, Modest Sanein, Miha Baloh, Edo Martinuzzi, Marij Marsič in Draga Pahorjeva. Kostumi so delo Alenke Barti-Serševe.

LJUDSKA KNJIŽNICA KOPER

nudi pestro zbirko slovenskih, srbohrvatskih, italijanskih in nemških knjig za odrasle in za mladino. Vpisnina in izposojevnina malenkostni.

Dramska družina sezanskega DPD Svoboda je uprizorila lani Goldoni-Ruplove RIBIŠKE ZDRAHE. Prva uprizoritev je bila na prostem ob proslavi občinskega praznika, potem pa so gostovali z »Zdrahami« še v Prešernovem gledališču v Kranju in na Delavskem odru v Ljubljani, kjer nastopajo samo najboljše amaterska društva iz Slovenije.

DIVAČA

— V vseh društvi divaške občine je vključenih 644 članov, od tega v Lokvi 42. Ze ta dodatek pove, da se bo morala aktivnost Sveta usmeriti v vključitev novih članov, predvsem iz vrst mladine in delovnih kolektivov. To bo najlažje, če bodo uveljavili tudi take oblike dela, v katerih je možno najširše udejstvovanje.

SENOZEČE

— Samoiniciativnost senožeške Svobode prav gotovo zasluži pohvalo: sami so uredili prosvetne prostore v Dolenji vasi, kjer bodo imeli člani na razpolago razne revije, časopise, knjige ter poslušali radijske oddaje. V tem prostoru bo vadila tudi godba na pihala. Take kottičke z radijskim sprejemnikom in raznim črtivom nameravajo urediti še v Senadolah in Lazah.

PIRAN

— V piranski občini delujejo 4 DPD Svoboda in eno prosvetno društvo. Dogovorili so se, da bodo sezono zaključili z obračunom dela pred javnostjo.

— Svoboda v Piranu je zopet malo oživela. Med največje uspehe je šteti, da so godbeniki pritegnili v svoje vrste 42 pionirjev in mladincev. Izobraževalna sekcija pripravlja več predavanj z aktualnimi temami.

LUCIJA

— Agilna godba je lahko mnogim vzor, ne samo zaradi svoje vztrajnosti pri vajah, ampak predvsem v vzgoji naraščaja. Med najpriaznejšimi pri društvu je predsednik Mirko Čok, ki je tudi režiser, pevovodja in uči folklorne skupine.

RAVEN

— Prosvetno društvo v Ravnem je znano po svojem prosvetnem delu zlasti med kmečko mladino. Njihova dejavnost je: petje, dramatika, orkester in folklor, nastopajo zelo pogosto in njihovo delo je kontinuirano, kar je pri naših društvi redkost.

IZOLA

— Pred kratkim so osnovali veččlanski gledališki odbor, ki bo vodil dramsko dejavnost Svobode. Njegova naloga je izbira repertoarja, režiserjev, tehnične osebja, sklepanje pogodb za gostovanja in podobno.

Novi revije

SVET OB MURI št. 5/6

Iz vsebine: M. Kokolj: Prekmurje v prevratni dobi 1918—19. Nace Kranjec—Pajlin: Pesmi, Miško Kranjec: Zverji bomo postali, Janko Čar: Pesmi, Janko Liška: V spomin ing. Nikoli Mirkovu, Ing. Nikola Mirkov: Kaj nam obeta kanal Donava—Tisa—Donava, Langston Hughes: Pesmi, Ema Robnik: Ponižujoča ljubezen Lote Rehtove, Branko Semen: Pesmi, Saša Vegri, Pesmi, Franc Sebančič: Asboth in slovenski jezik, Bela Horvat: Solska mreža v občini Beltinci, Ludvik Oblak: Anton Melik — Stajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino.

LILI NOVY

V Ljubljani je umrla 7. marca slovenska pesnica in odlična prevajalka slovenske poezije v nemščino Lili Novy. Rojena je bila v Gradcu 24. decembra 1885. V Ljubljano je prišla po prvi svetovni vojni in pod vplivom Otona Zupančiča začela prevajati slovenske pesnike v nemščino in tudi sama pisati pesmi v slovenskem jeziku. Do takrat je pisala namreč samo v nemščini. Izbor njenih prevodov slovenskih pesmi je izšel leta 1933, leta 1936 pa izbor Prešernovih poezij. Isto leto je prevedla in uredila za tujino izbor jugoslovanske ženske lirike. Vzporedno s tem delom pa je tudi sama pisala pesmi in jih objavljala skoraj v vseh slovenskih leposlovnih revijah. Njena pesniška zbirka je izšla v Ljubljani leta 1941 pod naslovom »Temna vrata«.

Tudi po vojni je Lili Novy sodelovala v slovenskih revijah. Največ je objavljala v »Novem svetu« in pozneje v »Naši sodobnosti«, v mladinskih listih pa smo srečavali njene otroške pesmi. Pisala je še na bolniški postelji in štirinajst dni pred smrtjo objavila svojo zadnjo pesem »Zvezda«, ki nam po svoji neposrednosti in tragičnem občutju posreduje pretresljivi občutek smrti.

Zvezda

Za okvirom okna zvezda roma, Kdaj so odpeljali me od doma? Tu ležim, trpim v bolniški sobi, blizu groba, blizu vsej trohnobi.

Bela zvezda roma preko neba. Kam gre? K rešitvi? Do pogreba?

Upaj? Dahne tajni glas tišine. Zvezda še zablisne in izgine.

BOGOMIR MAGAJNA

Zaradi obljubljenih deset lir . . .

(Odlomek iz novele DEČEK)

Trst, 1922

Ob morskem kanalu se je gnetla velika množica. Slišal sem kričanje. Neka ženska ob stojnici z dežniki je bila najglasnejša med vsemi.

»Tu, tu noter je padel. Moj bog, kaj takega!«

Dva mornarja sta stala na čolnu in iskala s kavlji, privezanimi na vrvi, po dnu.

»Kaj je, kaj? Kdo je padel noter?« sem vprašal dečka, ki je imel kakih dvanaest let.

»Ne vem, gospod,« je odgovoril, strmeč neprestano v valove, »res ne vem.«

»Joj, moj dežnik, lep nov dežnik, s svilenim obodom in slonokoščeno palico, vreden šestdeset lir in še več, mi je burja vrgla v kanal. Joj, moj dežnik!«

Zasmejal sem se.

»Deset lir dam tistemu, ki ga najde,« je kričala prodajalka naprej. Deček je pristopil tik k meni in na mah vzbudil mojo pozornost. Obleden je bil samo v kratke, večkrat zašite hlače iz modrikastega platna. Opazil sem mnogo revnejše dece v Trstu, oblečene v poletju tako. Po prsih in hrbtu je bil že skoraj črne barve, ki jo je vžgalo sonce. Po ramenih so se mu spuščali rumeni lasje, ki so bili po svoji barvi podobni žarkom tam nad kupolo sv. Antona. Veter mu jih je vel čez čelo in čez velike oči, s katerih jih je zopet metal nazaj z lahnim sunkom glave.

»Deset lir,« je zamrmral otrok in se poglaval na glavo v vodo.

Kljub vsej slikovitosti, ki jo pripisujejo temu kanalu, je bila voda blatna in zamazana, skoraj črna. Prazne steklenice in kosi pokvarjenih lubenic so plavali med šopi vsakovrstnih odpadkov na vodi. Mornarja na čolnih sta začela vpiti, da bosta že sama s kavlji poskala dežnik, a fant je že izginil pod površje. Priplaval pa je kmalu nazaj po sapo.

»Vse temno je notri,« je rekel, »preveč blatno je, ne vidi se prav nič. Tipati bom moral z rokami.«

Okrog las se mu je že ovilo vlaknato blato in šop zelenih zamazanah alg mu je obdajal ramena.

Po dolgem iskanju je z največjim obrazom privlekel dežnik iz vode. Splezal je po zidu in ga izročil ženski. Res da je bila svila zamazana z blatom, a začudil sem se, ko se mu je ženska zahvalila z dobrodušnim nasmehom.

»Prosim, dajte deset lir, gospod!«

»Kaj, mali, kje pa naj vzamem deset lir?«

»Pa ste rekli, gospod!«

»Seveda sem rekel. Pa kakšen je dežnik, poglej!«

»Pa dajte pet lir!«

Videl sem, da je le s težavo zadrževal solze.

»Ne morem, mali!«

»Pa dve, gospod!«

»Tudi ne morem. Kaj si sploh naredil? Zastonj si se kopal na prepovedanem mestu in še čolna ti ni bilo treba plačati, da bi se vozil v kopališče.«

»Dajte eno!«

»Na, ker si že tako siten!«

Pa mu ni dala lire, ampak 20 stotink.

»Vidiš, pomarančo si boš lahko kupil.«

Gledal jo je nekaj časa osupel in ji zagnal nato s silo tistih dvajset stotink v tolsto lice. Ljudje so se začeli smejati, ženska pa kričati na vso moč. Zmerjala je dečka z vsemi mogočimi priimki in klicala stražo. Odšel je proti morju. Stopil sem za njim.

»Počakaj! Kako ti je ime? Kam greš?«

»Mater, ki je v cerkvi, sem čakal. Tito mi je ime. Grem na pomol. Tam lušči stric z vilicami školjke. Jedel bi rad. Lačen sem.«

»Ste revni doma?«

»Oče mi je umrl. Mati ne dobi dela. Samo školjke, ki jih stric nalovi, jemo že več dni. Tudi stric je brez dela. Stanujemo tam gori.«

Stegnil je suho ročico proti gornjemu mestu in oči so mu gorele v čudnem lesku.

»Mati je slaba. Da bi bil velik, bi služil jaz, pa sem majhen, majhen tako. Gori se jezi gospodinja, ker na plačamo stanarine, a nas ne spodi, ker je dobra, čeprav sama težko živi in tudi drugi v hiši ne morejo plačevati stanovanja. Njen mož pa plete mreže in urezuje jadra.«

»Lačen si! Pojdi z menoj v gostilno!«

»Ne grem v gostilno. Umazan sem in se nisem še preoblekel!«

»Imaš še drugo obleko?«

Zmedel se je in ni odgovoril.

»Kaho hodiš oblečen pozimi?«

»Gospodar, ki reže jadra, mi je dal en kos. Dobar človek je.«

Kupil sem mu nekaj jedil. Hotel jih je nesti materi. Rekel sem mu, naj sne sam in da bom tudi materi poslal kaj. Zelo rad bi namreč spoznal njegovega strica, ki lovi školjke na pomolu. Povedal sem mu željo in odšla sva k morju. Strica ni bilo več. Fant se je prestrašil.

»Nisem se zlagal, gospod! Preveč časa sem iskal dežnik pa je morda mislil stric, da me ne bo.«

Morje je žarelo v sinjini. Veter je vel po vodah naprej in naprej do brezkončne daljave. Tudi oblaki, redko posejani tu in tam pod nebom, so se vozili v družbi galebcev proti zahodu. Valovi so v lahnih grivah pljuskali proti zahodu. Mislil sem iti na kopališče, a bilo je prezgodaj in čolnarjev še ni bilo.

»Rad bi se peljal na jez, pa čolnarjev ni,« sem mu rekel.

»Saj je tu en čoln. Poznam gospodarja. Razgovorjal sem se že z njim.«

»Pa pusti?«

»Ne pusti, a danes je odšel najbrž z jadrnico ribarit. Na današnji dan gre skoraj vselej na lov. Ko ga ni, se včasih peljemo dečki z njegovim čolnom. Enkrat nas je dobil, a smo ušli kot galebi.«

»Ne, rajši ne grem s tem čolnom.«

Ni me poslušal. Res, kot galeb na valove je skočil s pomola v čoln in ga potisnil k bregu. Stopil sem za njim. Ladjica se je zazibala, otrok se je razvedril in poltiho pel pesmico:

»Kakor kri je naše morje, vedno živo, vedno živo...«

In nato je pel drugo:

»Ajaj, ajaj čolnič moj, na otok zeleni!«

Tam mi Bianka, sestra, sniva večni pokoj.«

Pripovedoval mi je:

»Poglejte, gospod, meglico tam daleč nad vodo! Pride, je in izgine. Kot morská deklica je. Ko sem bil majhen, mi je pravila mama, da žive res dekleta v morju. Priskačejo pa zapojejo in izvabijo človeka, da gre za njimi in se utopi.«

Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Dokler nam ni umrl oče, smo bivali onstran morja pri Tržiču. Moj oče je bil ribič, sestra Bianka pa je bila že lepa in velika — ali veste namreč — imel sem sestrico Bianco. Kot kak angel je bila in na vrtu je gojila cvetje, ki ga je nosil oče v Trst prodajati.«

»Lepa je bila sestra in vedno je nosila rožo v laseh.«

Zamislil se je in tiho gledal proti lagunam, ki jih ni bilo mogoče videti.

Kuznar je upelhan razlagal Stojanu Daskalu:

»Kruh smo odnesli, četa je za milonom, Guštanov je tam. Naroča nama, naj se takoj odpraviva v četo.«

Učitelj se je pogladil po tilniku in za trenutek uprl svoje male bistro oči.

»Naj bo, šel bom in pogledal, kaj neki je.«

Bil je lep pomladni dan. Učitelj si je ogrnil plašč in stopil iz šole. Krenil je skozi vas skupaj s Kuznarjem iz vasi. Zenske so prekopavale vrtove. Orači so s plugi brazdali zemljo, in lastovke, ki so se pravkar vrnile iz južnih krajev, so švigale nad vaso in veselo čebljale nad njivami.

Nasla sta četo, pozdravili so se. Guštanov ju je poklical k sebi in šepetaje vprašal:

»Kako je v vasi? Se je kaj spremenilo?«

»Vse je tako kakor prej. Člani organizacije so vedno bolj preplašeni, voluvska mreža se širi. Turki so spet pridobili na svojo stran nekatere pohlepne bogataše. Kmetje izgubljajo

zamišljen. V visoko čelo so se mu vrezale gube, na sencih mu je nemirno utripala žila.

Ko je Guštanov razložil svoj načrt, je utihnil in se zagledal v Daskala.

»Imata kakšne pripombe?«

»Ne strinjam se s tem načrtom,« je odvrnil Daskal.

»Pa ti, stric Mitja?«

»Tudi jaz nisem za ta načrt.«

»Bosta predložila kaj drugega?«

»Mi smo zoper to, da bi četa napadla vas. To bi bila prava blaznost. Šele mesec dni je tega, kar so Turki požgali celo ulice v vasi, lahko si misliš, kaj bi se zgodilo zdaj, če bi samo zaslutili, da je četa nekje blizu vasi! Celotno vas bi požgali, nas pa vse pobili. Kaj pravzaprav hočeš? Nov Batak v Makedoniji?«

»Nov Batak!« je zločno odvrnil Guštanov in oči so se mu jezno zasvetile.

»Brat, ravnaj po taktiki, ki ne varuje prebivalcev. Doseči hočeš nekaj, pa ne vprašaš, koliko bo žrtve, niso ti mar posledice... Jaz pa se bom ravnal po pameti Goce Delčeva in ta ne izpostavlja nevarnosti prebivalcev, ker dobro ve, da so ljudje temelj naše organizacije!... Tudi če bi napravili iz naše vasi makedonski Batak, mar misliš, da bodo posledice takšne, kakor so bile takrat, ob tistem zgodovinskem pokolu? Mar misliš, da boš ganil ledena srca evropskih diplomatov?... Dovolj — navsezadnje sem tudi jaz bral nekaj zgodovine, tudi jaz se nekoliko razumem na veliko politiko... Sam si nekoč dejal, da nimamo česa pričakovati od dvoilične Evrope!«

»Hudo so vas prestrašili!«

»Nisem se prestrašil. Samo bolj trezni moramo biti!«

»In če bo jutri zazvonilo k obči vstaji?«

»Zgodaj je še za vstajo,« se je spet oglašil Mitja. »Govoril sem o tem z Gocom — tudi on meni, da bi ne hiteli z vstajo, dokler je dobro ne pripravimo. Zdaj pa mora vpreči organizacija vse sile, da si pridobi ljudstvo.«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

KRSTJU BELEV

Kdo ti je dal takšno oblast?

Založba Lipa v Kopru bo te dni poslala na knjižni trg najnovejšo knjigo znanega in priljubljenega pisatelja Bogomira Magajne. To je ciklus novel, izbranih iz zbirke »Primorske novele« in »Bratje in sestre«, in nekaj novih še neobjavljenih novel pod skupnim naslovom NA BREGOVH SRCA. Avtor pravi, da je s to zbirko zaključil dosednji ciklus svojih novel, zbranih v knjigah: »Zaznamovanje«, »Oživeli obrabi«, »Odmeh korakov« in »Zgodbe o lepih ženah«.

Novele NA BREGOVH SRCA so zgodbe, poročene od avtorjevih gimnazijskih let pa do danes. V njih prevladuje srce in pokrajine pod zavesti nad razumom, v globinskem smislu ima zbirka enotno linijo, da je v njej zaslužit pisateljev obraz in obraz dobe, v kateri je ustvarjal. To niso podobe velikih idej, so pa živi koščki ljudi, ki jih je pisatelj srečeval na svoji življenjski poti.

»Mi smo zoper to, da bi četa napadla vas. To bi bila prava blaznost. Šele mesec dni je tega, kar so Turki požgali celo ulice v vasi, lahko si misliš, kaj bi se zgodilo zdaj, če bi samo zaslutili, da je četa nekje blizu vasi! Celotno vas bi požgali, nas pa vse pobili. Kaj pravzaprav hočeš? Nov Batak v Makedoniji?«

»Nov Batak!« je zločno odvrnil Guštanov in oči so se mu jezno zasvetile.

»Brat, ravnaj po taktiki, ki ne varuje prebivalcev. Doseči hočeš nekaj, pa ne vprašaš, koliko bo žrtve, niso ti mar posledice... Jaz pa se bom ravnal po pameti Goce Delčeva in ta ne izpostavlja nevarnosti prebivalcev, ker dobro ve, da so ljudje temelj naše organizacije!... Tudi če bi napravili iz naše vasi makedonski Batak, mar misliš, da bodo posledice takšne, kakor so bile takrat, ob tistem zgodovinskem pokolu? Mar misliš, da boš ganil ledena srca evropskih diplomatov?... Dovolj — navsezadnje sem tudi jaz bral nekaj zgodovine, tudi jaz se nekoliko razumem na veliko politiko... Sam si nekoč dejal, da nimamo česa pričakovati od dvoilične Evrope!«

»Hudo so vas prestrašili!«

»Nisem se prestrašil. Samo bolj trezni moramo biti!«

»In če bo jutri zazvonilo k obči vstaji?«

»Zgodaj je še za vstajo,« se je spet oglašil Mitja. »Govoril sem o tem z Gocom — tudi on meni, da bi ne hiteli z vstajo, dokler je dobro ne pripravimo. Zdaj pa mora vpreči organizacija vse sile, da si pridobi ljudstvo.«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

»Tu v Preseku ste same trme!«

»Ne gre za trmo.«

»Kakšna je torej tvoja zadnja beseda glede napada?«

»Sel je opazoval zdaj Daskala, zdaj Kuznarja. Potem je zaustavil pogled na Daskalu. Mahoma se mu je ta svetlolas človek zazdel tuj, nepoznan; od tega človeka nikakor ni pričakoval kaj takega. Tudi Kozlarjeva trdovitost ga je presenečala.

TO NE BO ZANIMALO SAMO ŠAHISTOV

Medconski šahovski turnir v Portorožu

Slabih 5 mesecev nas še loči od velike mednarodne šahovske prireditve, ki bo letos v Portorožu. 5. avgusta se bo tam pričel medconski turnir v okviru tekmovanja za naslov svetovnega šahovskega prvaka. Ker je za ta turnir veliko zanimanje tudi med nešahisti, vam posredujemo nekaj podatkov o turnirju in pripravi.

Medconski turnir organizira Svetovna šahovska zveza FIDE, v katero je včlanjenih 53 držav. V Evropi so včlanjene v to zvezo vse šahovske zveze, v Aziji in Južni Ameriki je po 7 članic, v Srednji Ameriki 6, v Združenih državah Amerike 2, v Afriki Egipt in Južnoafriška šahovska zveza in v Avstraliji ena zveza. V tekmovanju za svetovno šahovsko prvenstvo je svet razdeljen na 9 con. Nekaj najboljših, torej zmagovalcev v konskih turnirjih, se plasira za tekmovanje na medconskem turnirju. Doslej so znani udeleženci za Portorož že s 8 konskih turnirjev. V Dublinu na Irskem sta se za zahodnoevropsko cono plasirala vele mojstra Pachman (CSR) in Gligorič (Jugoslavija) ter mednarodni mojster Benko (Madžarska). V Wegenningu so za srednjeevropsko cono prišli v poštev za Portorož vele mojstra Szabo (Madžarska) in Olafson (Island), tretji udeleženec pa bo Larsen (Danska) ali pa Donner (Nizozemska). Za vzhodnoevropsko cono so se v Sofiji plasirali za medconski turnir vele mojstra dr. Filip (CSR) in Matanović (Jugoslavija) ter Neukirch (Bolgarija). Na conskem prvenstvu Sovjetske zveze so zmagovalci za Portorož vele mojstri Talj, Petrosjan, Bronstein in Averbach, na conskem prvenstvu ZDA pa mednarodni mojster, komaj 14-letni B. Fisher, velika nada ameriškega šaha, in vele mojster Reshevsky. Šesta cona, Kanada, bo dala samo enega udeleženca, mednarodnega mojstra Vaidonisa. Na conskem prvenstvu srednjeameriške cone v Caracasu se je za Portorož plasiral DeGreiff (Columbia). (V srednjeameriški cone spadajo države Costarica, Cuba, Mexico, Portorico, Salvador, Venezuela). Conski turnir za Južno Ameriko je bil odigran v Rio de Janeiru in so se na njem plasirali Argentinci Panno (vele mojster) in medna-

rodna mojstra Rossetto in Sanginetti. Ni pa še znano zastopstvo 9. cone, v katero spadajo Avstrija, Indija, Perzija, Mongolija, Filipini in Izrael. Ta turnir bo odigran v Manilli na Filipinih. Za sedaj so torej znana za udeležbo v Portorožu imena 18 vele mojstrov in 8 mednarodnih mojstrov. Tako elitnega in s takimi močnimi šahisti zasedenega turnirja ni bilo v Jugoslaviji že od turnirja leta 1931 na Bledu.

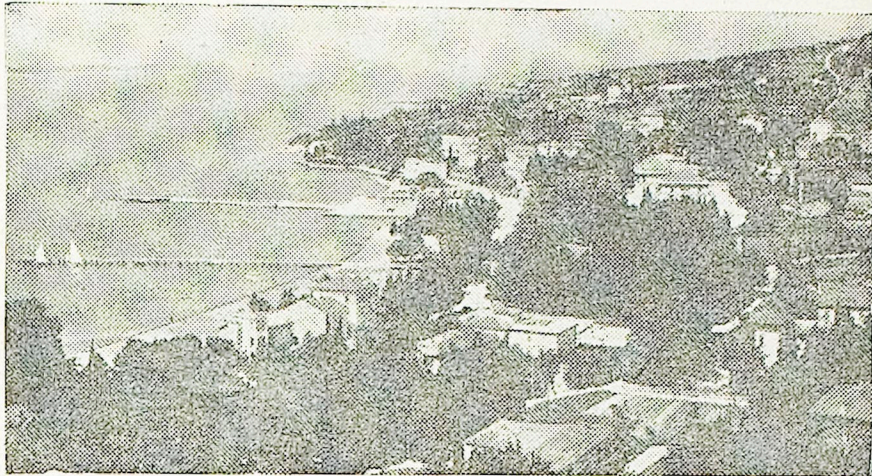
Vsekakor si šteje lahko vsa Jugoslavija, posebno pa naš okraj v čast, da bo ta velika mednarodna šahovska prireditev odigrana na naših tleh.

V piranski občini pa bo v času Medconskega šahovskega turnirja še druga pomembna šahovska prireditev — I. svetovni kongres šahovskih problemistov. Kongres bo od 7. do 15. septembra v Piranu (medconski turnir pa bo od 5. avgusta do 19. septembra v Portorožu). Kongresa se bo udeležilo nad 70 udeležencev z vsega sveta, med drugimi svetovni prvak Brazilec Ellerman. Kongres v Piranu pa ima naravnost zgodovinski pomen, kajti problemisti so bili doslej razcepljeni v dva tabora, prav ta kongres pa ima osnovno nalogo, doseči združitev tistih problemistov, ki so včlanjeni v IPB (s sedežem v Londonu) in tistih, ki so včlanjeni v sekciji FIDE za problemski šah (s sedežem sekcije v Zagrebu).

Končno bo tudi letos v Portorožu že tradicionalni šahovski festival, ki bo z ozirom na prejšnji mednarodni prireditvi gotovo še močnejše obiskan in bolje odigran kot v prejšnjih letih. Na programu so: mednarodni moštveni turnir, mednarodni mojstrski turnir (lani je zmagal Gligorič), turnir mojstrskih kandidatov in mednarodni turnir šahistk. Skratka, Portorož postaja sčasoma ne samo eno najpriljubljenejših letovišč ob Jadrani, temveč pravo zbirališče šahovske elite.

Pripravljeni odbor za te prireditve dela s polno paro, da bodo vse prireditve potekle v najlepšem redu in da bodo udeleženci in vsi gostje odnesli iz Portoroža res prijetne spomine. Vsekakor ne bosta s temi prireditvami zaslovela po svetu samo Portorož in Piran, temveč tudi Koper in vsi ostali kraji ob naši obali, in vsi

ostali turistični kraji, kamor bodo udeleženci in publika (med njo nad sto novinarjev iz vsega sveta!) hodili na izlete, za katere se že sedaj zelo zanimajo. Za prenose s turnirja v Portorožu se zanimajo številne radijske in tudi televizijske postaje. Dolžnost nas vseh, posebno pa tistih, ki živimo v obalnem pasu, pa je, da v pripravi na turnir storimo res vse, da bodo te velike prireditve izvedene v korist in ugled našega šaha in turizma in s tem našega okraja, Slovenije in vse države.
Julie

Portorož bo letos še privlačnejši, saj bo prizorišče medconskega šahovskega turnirja za naslov svetovnega šahovskega prvaka.

Razveseljiv obračun zadružnikov v Prestranku

Kmetijsko zadrugo Prestranek lahko prištejemo med eno izmed najboljših na Postojskem. V njej je vključenih skoraj 96 odstotkov vseh kmetovalcev tamkajšnjega področja. Zadružniki so lani razdelili 25 tisoč kg semenskega krompirja, 150 kg semen detelje in večje količine raznih drugih semen. Zadruga je še posebej pospeševala tekmovanje za večji hektarski donos krompirja, ki je marsikdaj dosegel tudi 350 stotov na ha. Seveda so kmeto-

valci močno trosili tudi raznovrstna umetna gnojila. Da bi obvarovali krompir pred kloradskim hroščem in glivičastimi boleznimi, so poskropili vse nasade. Zadružniki so tudi nabavili 500 sadik sadnega drevja.

Velike uspehe so v Prestranku dosegli na področju živinoreje. Na dveh sejnih plemenske živine so prodali 59 glav govedi v vrednosti 5,5 milijona dinarjev. Živinorejci so se zelo zavzeli za umetno osemenjevanje. Uvedena

je bila tudi molzna kontrola ter rodovniška služba. Povprečna molznost krav je v tej zadrugi 2.900 litrov s povprečno tolsčo 3,9 odstotka, kaže pa, da se bo molznost znatno povečala. Z mlekom oskrbujejo delno tudi Pustojno. Lani je več kot 250 mlekodajalcev oddalo 386.000 litrov mleka.

V okviru kmetijske zadruge je tudi mesnica, ki je imela lani 6,5 odstotka prometa, gostilna, ki je dosegla 12.730.000 prometa in trgovina z 49 milijoni dinarjev prometa.

Lani je bilo odkupljenega ter prodanega skoraj za 3 milijone dinarjev in pol kg raznih pridelkov in 4111 kubičnih metrov lesa.

Posebno razveseljivo je povečanje hranilnih vlog. Sedaj hrani 377 vlagateljev skoraj 8 milijonov dinarjev, posojiljemalcev pa je le 47. Le-ti so najeli posojila za milijon dinarjev.

Na obnem zboru so zadružniki govorili o načrtih za ureditev destilacije za pridobivanje eteričnih olj, o nabavi traktorja s priključki, škropilnice in pluga, o večji uporabi umetnih gnojil za izboljšanje pašnikov v Slavinji, razen tega pa tudi o organiziranju tečajev za gospodinjstvo, krojenje in kokošerejo. V načrtu imajo tudi zgraditev 14 vzornih tekališč za živino, izločiti najmanj 30% neplemenske živine in povečati ljudsko-prosvetno izobraževanje svojih članov.
Stina

Lep primer turistične vzgoje

Te dni se je po naseljih piranske občine, posebno pa v Piranu in Portorožu, pojavil lepak, s katerim poziva predsednik ObLO tov. Ferligoj prebivalstvo k oddajanju privatnih sob v času sezone. Lepak poudarja, da postaja piranska občina iz leta v leto privlačnejše turistično središče (op. uredništva: poleg Bleda je Piran edina občina v LRS, ki jo je Zvezni izvršni svet priznal za izrazito turistično področje) in da bo posebno zaradi letošnjih svetovnih šahovskih prireditev naval tako velik, da je zagotovitev prenočišča gostom najkritičnejša točka turizma v občini. Zato poziva predsednik k oddajanju sob v času sezone. V poštev pridejo vse opremljene sobe z enim ali več ležišči, če le ustrezajo vsaj najosnovnejšim pogojem higiene in udobnosti. Sobe bo pregledala komisija turističnega društva, jih ocenila (točkovala) in kategorizirala. Po kategoriji bo lastnik lahko oddajal ležišče po ceni 200 do 500 din za eno noč. Ker je ta dohodek oproščen vsakega davka, ima torej lastnik z oddajanjem sobe lahko lep mesečni dodatni dohodek. Za sobe, ki niso dovolj urejene, bo mogoče dobiti posojilo iz posebnega sklada.

Iz poziva tov. predsednika piranskega ObLO je tudi razvidno, da ima vsa akcija močan poudarek na vzgajanju prebivalstva v turističnem smislu. Med drugim je namreč v proglasu rečeno: »Občani! Naravni pogoji našega kraja so taki, da je turizem osnova vsega našega življenja in dela. Toda doslej smo vse premalo

živeli v turističnem duhu, vse premalo izkoriščali možnosti, ki nam jih daje tujski promet. Oddajanje sob v času velikega navala gostov naj bo naš prvi korak k izboljšanju tega stanja. Posnemajmo v pozitivnem dežele s turističnimi izkušnjami! Res se bomo poletne mesece nekoliko utesnili v svojih stanovanjih, toda kolikor več gostov bo našlo prenočišče v naši občini, toliko več vsakršnega prometa bo pri nas, toliko več denarnih sredstev bo ostalo v občini in toliko lažje si bomo pomagali k lepšemu življenju...«

Za vzgojo prebivalstva v turističnem duhu pa si prizadevajo v piranski občini tudi na vseh zborih volivcev in ob drugih priložnostih. Turistični društvi Piran in Portorož sta pozvali vse lastnike čolnov, naj jih v sezoni proti primerni odškodnini posojajo turistom. Domačini lahko zaslužijo s turizmom še na razne druge načine — kot vodiči, nosači, izdelovalci ali prodajalci spominkov in na razne druge načine. Vse kaže, da se je prebivalstvo piranske občine začelo zavdati priložnosti, katere jim nudi tujski promet, in tako smo za letošnjo sezono prepričani, da naši ljudje ne bodo več samo pasivno ustregli turistovim željam, temveč bodo aktivno ponujali in prodajali svoje usluge. Če bodo to storili s potrebnim socialističnim ponosom (h kateremu tudi opozarjajo vsi govorniki na zborih), lahko tako aktivizacijo samo pozdravimo.
Julie

Zakaj pa ne

skupinsko zavarovanje

Konec preteklega meseca je bil v Kastelcu pri Kopru sestanek, na katerem so zastopnik Državnega zavarovalnega zavoda iz Ljubljane Stane Petelin, predstavnik piranske podružnice DOZ, veterinarji s področja koprskе občine in zastopnika živinorejcev iz Kubele in Črnege kala, razpravljali o koristnosti skupinskega zavarovanja goveje živine. Ob tej priložnosti so udeleženci sestanka navedli naslednji praktični primer: če ima živinorejec tri krave in oceni posebno komisija, ki jo sestavlja živinorejec-vaščan, zastopnik DOZ in veterinar, vsako kravo na 50 tisoč dinarjev vrednosti, znaša premija 2%, to je 1000 dinarjev letno za vsako kravo. Za tri krave torej 3 tisoč dinarjev letno. Če pa želi živinorejec koristiti še brezplačno zdravljenje živali (veterinarjeve usluge, prevoze, zdravlila) potem doplača še 300 dinarjev letno na glavo živine. Z drugimi besedami: za tisoč 300 dinarjev letne zavarovalnine je krava koristnik brezplačnega zdravljenja, živinorejec pa obvarovan pred neprijetnimi stroški in nepredvideno izgubo zaradi prisilnega zakola ali pogina živali.

Ta skupinski način zavarovanja, ki se lahko uveljavi le, če je zavarovano vsaj 80% vse živine

PRVI VISOKOKVALIFICIRANI DELAVCI

Te dni je pred okrajno izpitno komisijo z uspehom opravilo 33 delavcev in uslužbencev tovarne JAVOR iz Pivke strokovne izpite za priznanje naziva visokokvalificiranega delavca. Tako je sedaj omenjeno podjetje vključilo v svoj delovni kolektiv prve visokokvalificirane delavce, med katerimi je tudi ena žena.

Izredno skrb podjetja JAVOR za strokovno izobrazbo članov njegovega delovnega kolektiva kaže tudi, da jih je skoraj 150 izmed njih opravilo v dobrih 2 mesecih letošnjega leta izpite, ki jim dajejo priznanje polkvalificiranih in kvalificiranih delavcev. Le-ti so obiskovali tri- do štiri-mesečne tečaje in osvojili toliko strokovnega znanja, da so bili člani komisije presenečeni. Veliko število kandidatov je namreč na izpitih doseglo odlično oceno strokovnega znanja. Delovnemu kolektivu in vodstvu podjetja, kakor tudi tamkajšnjim družbenim organizacijam iskreno čestitamo k razveseljivim uspehom na področju strokovnega izobraževanja naših delovnih ljudi.
S. M.

v neki vasi, je ugodnejši kot individualno zavarovanje, ki je znatno dražje, ker individualno zavarovanje ne dovoljuje brezplačnega zdravljenja. Zaradi strukture živinorejstva v naši občini, predvsem v Movražu, Gračišču, Pregari, Abitanti, Socrbu, pa tudi v drugih krajih, ki so pretežno živinorejski, velja razmisliti, kako vpeljati skupinsko zavarovanje živine vključno z njenim brezplačnim zdravljenjem.

To je bil namen tega sestanka, živinorejci pa naj o tem sklepajo in povabijo zastopnika DOZ na sklenitev skupinske pogodbe, ki jim bo brez dvoma v znatno pomoč pri širjenju živinoreje na področju koprskе občine.

Spet pozabljajo na dvakrat nič

»Zdaj bodo pa kmalu tuji tu, vsi pločniki so razriti,« se šali v Portorožu; vendar mora vsako priznati, da potekajo letos vsa zemeljska dela smotrnejše in hitreje, čeprav v mnogo večjem obsegu kot prejšnja leta. Poleg moderne javne razsvetljave bo glavni prometni del Portoroža dobil letos razširjeno cesto, razširjeno sprehajališče in urejeno kanalizacijo.

Na nekaj pa so v Portorožu — vse tako kaže — pozabili tudi letos. Pozabili so na tisto, kar je večini izletnikov in drugih turistov po dolgi vožnji iz zaledja k morju prvi cilj in prvo vprašanje potem, ko ugotovijo, da jih morje čaka in da iz restavracij prijetno diši. Toda zaman se ozirajo po kakšni »sumljivi« zgradbi, zaman iščejo okrog voglov, kje bi se zatekli v nujno potrebni prostorček št. 00. Tega pa ni i ni. Nič čudnega, če potem izvedemo ali celo z lastnimi čevlji doživimo neprijetne zgodbe o nesposobnosti ljudi, nič čudnega, če se tuji pritožujejo nad »balkanskimi« navadami Portorožanov (vsega so namreč potem krivi domačini), nič čudnega, če marsikateri gost ne odnese iz našega letovišča takega ugodnega vtisa kakor bi ga lahko. Večni jadikovalci, ki kritizirajo, da v naših turističnih centrih manjka vsega, imajo še dodaten »dokaz«, da »v Portorožu ne moreš niti kje — ..ati.«

Dejansko bi v Portorožu, kjer se v sezonskih mesecih zbira tako velika množica ljudi, nujno bili potrebni vsaj dve javni stra-

nišči: eno nekje v bližini sedanje avtobusne postaje, drugo pa nekje blizu restavracije Portorož. Zanimali smo se, kako na ObLO gledajo na to higiensko potrebo, pa smo zvedeli, da je bila stvar že zdavnaj postavljena kot nujna, da pa se urbanisti ne morejo odločiti, kje bi bil primeren prostor za to. Prebivalstvo pa ima kar dobre predloge: eno stranišče bi se dalo urediti v bunkerjih za »Ribjo restavracijo« pod vilo Dorro, drugo pa bi se dalo postaviti ob parkirnem prostoru za kapelo blizu »Heliosa«. Po mnenju ljudi je sploh čudno, kaj je urbanistom še treba razmišljati, kje naj postavijo te potrebne vežice, ko pa je očito — in se že na veliko govori o tem —, da bo avtobusno postajališče boljše urejeno, če bo na prostoru med vilo »Orion« in restavracijo »Portorož«; tako bi razbremenili sedanji center Portoroža, se izognili sedanjemu nevarnemu ovinku ob teniških igriščih, dosegli, da bi se vse življenje v Portorožu ne koncentriralo samo na prostor okrog kavarn »Jadran«, s tem pa prispevali tudi ureditvi marsikaterega drugega vprašanja itd. Toda tudi, če bo glavni urbanistični načrt popolnoma drugačen, bi bilo mogoče določiti lokacijo za javno stranišče. V skrajnem primeru bi se čez leta to pač porušilo; saj smo zidali in porušili še kaj večjega in manj potrebnega. Toda zaradi bojazni poznejšega rušenja ne moremo pustiti ljudi brez te nujne zgradbe. Menda bo morala spet UKD kar na lastno roko podvzeti nekaj.
Julie

KAJ MORAJO VEDETI GOSPODINJE

Kako morajo biti označena živila

Predpisi o higieni živil, ki so se uveljavili zlasti v zadnjih dveh letih, naj zagotovo prebivalstvu zdravo prehrano in ga obvarujejo zdravju škodljivih, manjvrednih in pokvarjenih živil. Zato določajo ti predpisi, kakšna morajo biti živila glede na sodobno medicinsko znanost, da jih sploh lahko proizvajamo in prodajamo. To zdravstveno varstvo pa naj prepreči tudi gospodarsko škodo, ki bi nastala, če bi bila živila slaba in bi se kvarila.

Ti predpisi določajo tudi to, da morajo biti živila, ki prihajajo na domači trg izvirno pakirana (že v tovarni), vedno označena s predpisanimi podatki. Ti podatki naj potrošnika že pri nakupu seznanijo s kvaliteto in vrednostjo živila. Ker so ti podatki namenjeni predvsem potrošnikom, med njimi zlasti našim gospodinjam, bomo v glavnih obrisih razčlenili oznake, ki jih mora v izvirnem ovoj imeti vsako živilo.

Pri tem mislimo na živila v najširšem pomenu besede. Za živila ne veljajo po naših predpisih samo hrana, temveč prav tako vse pijače (tudi

snovi sploh, ki jih dodajamo živilom, da jih izboljšamo in obogatimo. Živilo je torej vse, kar zavžijemo za jedačo in pijačo.

Na vsakem živilu, ki ga v izvirnem ovojju prodajajo na drobno, morajo biti predpisane oznake vidne in natančne. Obsegati morajo ime proizvajalca in ime proizvoda, glavne sestavine proizvoda, čisto težo, dan proizvodnje in številko industrijske serije (to so tiste količine živil, ki jih tovarna izdelava oziroma predela v eni seriji proizvodnje). Ko predelujejo mleko v surovo maslo, dobe iz določene količine mleka določeno količino surovega masla in to je ena serija. Vsako tako serijo označijo v tovarni s številko. Ko napolnijo drugič stroj z mlekom, je to že druga serija. Če je živilo barvano, mora biti to izrecno navedeno. Isto velja, če so živilu dodana sredstva za konserviranje. Pri živilih, ki se po določenem dobi lahko pokvari, ali pa se sploh hitro pokvari, mora biti navedeno, koliko časa so uporabne, računajoč od dneva proizvodnje. Živila, ki jim je potekel rok uporabnosti, se štejejo za pokvarjena in jih mora prodajalec sam izločiti, četudi bi se po sestavi in organoleptičnih lastnostih (vonj, okus, zunanost) ne bila spremenila.

Vsi podatki o živilu morajo biti ločeni od reklamnega besedila, od navodil za uporabo in drugih sporočil. Oznake se morajo skladati z vsebino. Zato ne smemo označevati živil z znamenji ali izrazi, ki bi potrošnika lahko zavedli v zmotno glede sestave ali vsebine izdelka. Če ima na primer surovina za gobovo juho na etiketi sliko gobanov, morajo biti v živilu samo gobani. Žgane pijače, ki imajo na etiketi podobe sliv, višenj ali drugih sadežev, morajo biti res iz teh sadežev, ki jih kaže slika ter morajo imeti njihov značilni okus in vonj.

Poleg že omenjenih splošnih podatkov morajo nekatera živila imeti še posebne podatke, ki naj potrošnika seznanijo z značilnostmi in podrobnimi lastnostmi živila. Tako morajo biti vse oznake, risbe in napisi na ovitku surovega masla I, vrste tiskane z rdečo barvo, pri surovem maslu II, vrste pa z modro barvo. Na skorji trdega ali poltrdega sira mora biti žig, ki označuje vsebino masla, datum proizvodnje in ime proizvajalca. Oznaka o mlečni maslobi lahko odpade samo pri polnomastnem siru. Sir brez označbe velja torej vedno za polnomastni sir. Vsi mesni izdelki morajo imeti žig, plembo ali etiketo z označbo o vrsti proizvoda. Samo pri klobasah manjših oblik, ki se dajejo v promet v venicah, zadostuje, da ima venec samo eno označbo.

(Konec prihodnjič)

IZ GRADIVA ZA ZBORNIK

„Slovenska žena v NOB“

OTILIJA DOBRINJA iz Loparja (občina Koper) pripoveduje takole:

»Že kot otrok sem doma in pri sosedih poslušala, kako so fašisti v naši vasi in drugod pretepali ljudi. Pripovedovali so tudi o dogodkih v Marežigah v maju 1921, ko so se Marežani uprli fašistom, ker so jih hoteli terorizirati. Vaščani so ubili pet fašistov, ko pa je prišlo ojačenje iz Kopra, so fašisti naložili na kamione vse moške in jih hoteli odpeljati iz vasi. Takrat so se žene vogle na cesto, da niso mogli kamioni voziti. Takih in podobnih spominov je še veliko.

Ko se je začela vojna, so mojega moža in njegovega brata takoj zaprli in leta 1941 odpeljali najprej v Koper, potem v Italijo in pozneje v Nemčijo. V hiši sem ostala popolnoma sama. Z OF me je leta 1941 povezal tovariš Iskra in me postavil za partizansko zaupnico. Pozneje je bil pri nas VII. rajon OF in jaz sem bila predsednica, naša hiša pa središče zveze za Lopar in sosednje vasi. V hiši sem imela večkrat preiskave, vendar so iskali samo literaturo, na hrano pa niso bili pozorni, ker niso vedeli, da jo pripravljam za partizane.

Po razpadu Italije je bil v naši hiši štab vojaških enot in sedež političnih organizacij za Istro. Pri nas je bila tudi javka za razne legalce, ki so prihajali iz Slovenije. Leta 1944 so mi hišo požgali in takrat sem odšla v tehniko Snežnik; bila je težka doba, ko tudi po 18 mesecev nisem videla postelje, prenočevali smo v bunkerju v gozdu ali v vodi, ker smo se morali skrivati. Takrat smo organizirali tudi po vaseh tričlanske odbore AFŽ in ti odbori so v dogovoru z ženami

Dva modela — dvodelna enobarvna obleka in karirasta »vrača«. Odložite se!

NEPREKAJENA SVINJSKA REBRCA S KISLIM ZELJEM

1 krožnik kislega zelja, 1/2 kg svinjskih rebre, 2 žlici moke, sol.

Zelje zalijemo z vodo (voda naj stoji čez zelje), dodamo rebra in oboje kuhamo dobro uro. Nato vzamemo rebra iz zelja, jih narežemo na primerne kose, v zelje pa zmešamo podmet, ga se dobro prekuhamo in nato zelje ponudimo z rebri.

SVINJSKE ZAREBRNICE V NARAVNI OMAKI

5 svinjskih zarebrnic, sol, 5 strokov česna, žlička kumine, 4 dkg masti, 3 dkg moke, 2 žlički kisle smetane.

Zarebrnice ločimo od kosti, jih potolčemo, posolimo, obdrgnemo s sesekljanim česnom in stro kumino ter jih na obeh straneh povajamo v moki. Nato jih na vroči masti opečemo po obeh straneh. Opečnim prilijemo zajemalno juho ali tople vode, pokrijemo in dušimo 15 minut, nakar dodamo še kislo smetano.

ŽENE DO SVETU

Junaška Alžirka Djamilah Buhired

V alžirskih ječah je zdaj 246 obsojencev na smrt, med njimi tudi več žensk. Najmlajša med njimi je 22-letna Alžirka Djamilah Buhired, ki je bila obsojena na smrt zaradi sodelovanja v alžirskem osvobodilnem gibanju. Njena obsodba je močno vznemirila ljudstvo v arabskih deželah in vso mednarodno javnost. Na smrt so jo obsodili že 15. julija 1957, dokončno pa bo njena usoda odločena te dni, ker komisija za pomiloštev v vrhovnem sodnem svetu proučuje številne prošnje za pomiloštev. V Franciji so namreč zelo redki primeri usmrtitve žensk. Sodna kronika beleži zadnji tak primer leta 1943.

Med tem pa prihajajo z vseh strani številni protesti in brzojavke francoski vladi, naj pomilošče alžirsko patriotko Djamilah Buhired, ker ne gre njenega primera soditi le po zakonskih predpisih, ampak po njeni ljubezni do domovine. Med drugimi so poslali brzojavne proteste tudi naš predsednik Zvezne ljudske skupščine Peter Stambolič, Zveza ženskih društev Jugoslavije, predsednik Prezidijskega vrhovnega sovjeta SZ Vorošilov, angleški laburi-

stični poslanci in številne države Srednjega vzhoda. V libanonski prestolnici Bejrut je demonstriralo okrog 5.000 študentov in zahtevalo od francoskih oblasti, da obsojeno Alžirko takoj izpuste. Tudi drugod so bile množične demonstracije proti francoskemu nasilju in številne protestne stavke.

V Parizu posebna komisija pod vodstvom predsednika republike Renéja Cotyja proučuje prošnje za pomiloštev Djamilah Buhired. Pričakujejo, da bo za gotovo pomiloščena, vendar do zdaj še ni bilo uradne objave.

Nové revije

NAŠA ŽENA, ŠTEV. 2

Letošnja druga številka priljubljenega in zelo razširjenega revije »Naša žena« je posvečena Dnevu žena — 8. marcu. Uvodoma prinaša referat nove sekretarke Zveze ženskih društev Slovenije Milene Korže »Dosedanji uspehi ter naloge in vloge žensk v našem družbenem upravljanju«. Pečat ženskemu prazniku in predvolnim pripravam daje pregled naših zaslužnih tovarišic, kandidat za zvezno in republiško ljudsko skupščino. Pregled je opremljen s slikami in biografijami.

Dr. Sonja Kukovec nas seznaja z novostmi iz pokojninskega zavarovanja, Ziva Beltram pa nadaljuje s svojimi zanimivimi zapiski iz Danske. Veliko zanimanje je vzbudila v reviji vzgojna črtica — zapiski ameriškega dekleta »Zakaj?«

Revijo dopolnjujejo običajne rubrike: Kronika našega gospodarskega in političnega življenja, Žene po svetu, Mednarodni pregled, Med knjigami in revijami, Novi filmi, Zaupni pomenki, Zanimivosti, Zdravniški pogovori, Gospodinjstvo, Posvetovalnica za noseče, Moda. Med zanimivimi sestavki velja še omeniti sestavek »Spanje je važnejše kot hrana«.

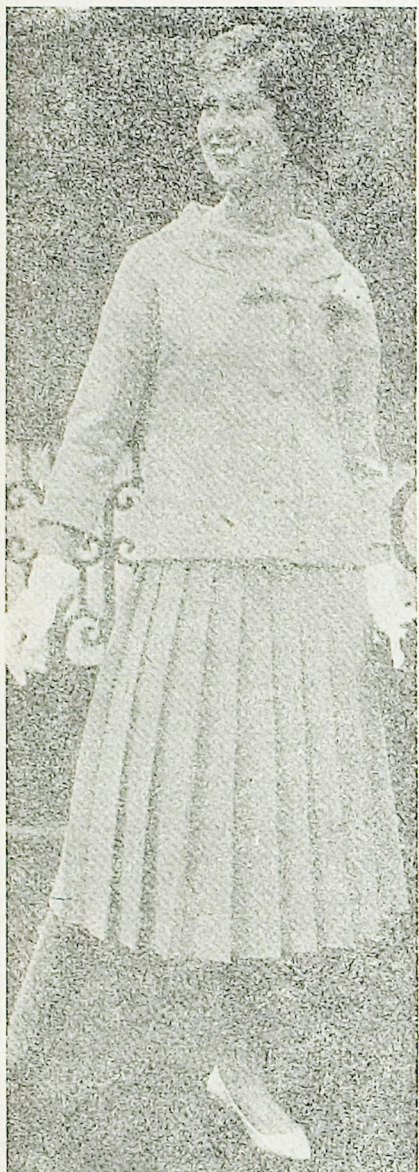
MLADI SVET, ŠTEV. 2

Revija za družbeno in družinsko vzgojo »Mladi svet« se vedno bolj uveljavlja zaradi svoje kvalitete, ki raste iz številke do številke. Zato ni čuda, da naše družine in pedagogi vedno raje segajo po njej.

Da ob volitvah pridejo med vsem drugim na vrsto tudi naši vzgojni in družinski problemi nas opozarja v svojem uvodnem sestavku Ada Krivic. Intervju o filmski vzgoji s prof. Jovito Pogodnikovom nas opozarja, da danes še premalo vrednotimo filmsko umetnino kot vzgojno sredstvo, obenem pa premalo poznamo vpliv filma na naše otroke. V to »filmsko« rubriko sodi tudi članek prof. Zime Vrščaj-Holy, in sicer pedagoška analiza filma »Svojega telesa« gospodar. V stalni rubriki »Mladi svet«, ki obravnava važna življenjska vprašanja, bomo tokrat odgovor na pismo — Ali naj se poročim s možem, ki je mlajši in manj izobražen od mene? V rubriki »Pomenki s starši« pa razvidimo iz odgovora, da so za vzgojo potrebni in družini pravilni odnosi in razumevanje šolskih vzgojiteljev in ne samo ljubezen staršev.

Leposlovni del med krajšimi sestavki kvalitetno dopolnjuje »Otroške etude« češkega pisatelja Ludvika Aškenazija v prevodu Zdenke Jermanove. Črtice, ki smo jih nekaj že brali v prejšnji številki revije.

In končno najdemo v tej številki revije pionirski odredi in Društva prijateljev mladine napotila za praznovanje Dneva pomladi. Uredništvo še obljublja, da bo odslej redno opravljalo to nalogo, kajti taka praznovanja morajo postati vsebinsko in organizacijsko širša in bolj poglobljena in ne več priložnostna.

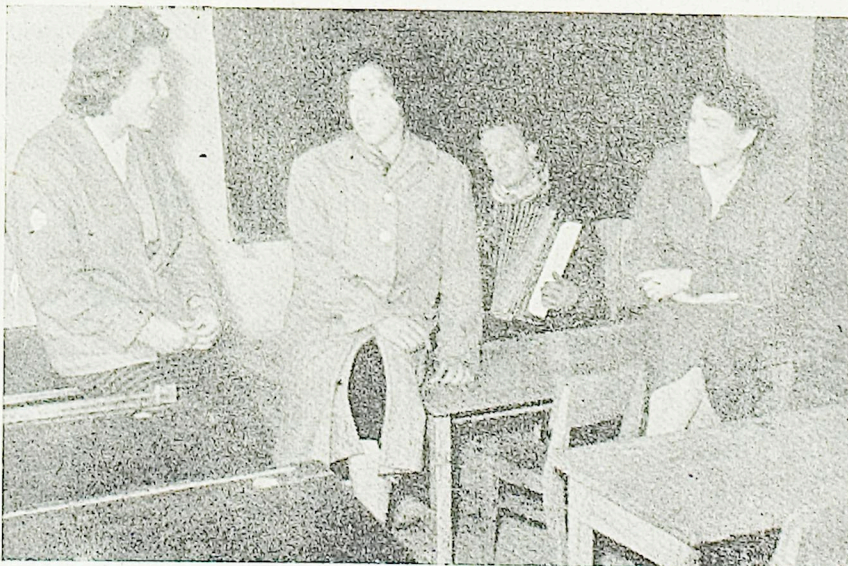
Za mlada dekleta in za pomlad skoraj ni bolj primerne, kakor je naloženo krilo in taka krajša, ohlapna jopca z okroglim izrezom, alkoholne, začimbe, živilske barve, konzervirna sredstva in kakršnekoli

Gospodinjski tečaj v Planini

Okrajna zadružna zveza iz Kopra je organizirala in finansirala s pomočjo kmetijske zadruge v Planini gospodinjski tečaj pod vodstvom tovarišice Zore Jeremejeve in njenih sodelavk od Društva za napredek gospodinjstva v Postojni.

Tečaja se je udeležilo 28 žena in deklet iz Planine, Grčarčevca in Strmice. Pouk so imele tedensko tri dni. Podpora v živilih pa jim je dal občinski odbor RK iz Postojne.

Za pustno nedeljo so tečajnice skupno z gasilci priredile veselico s kulturnim programom in srečolovom. Ob zaključku tečaja pa je bila še razstava ročnih del, šiviljskih izdelkov, živanih igrač in kuharskih umetnij, ki so vzbujale še posebno pozornost številnih obiskovalcev. Na poslovljni večerji se je tovarišica upravnica zahvalila odboru KZ Planina za razumevanje in podporo, njej pa tečajnice s šopkom nageljnjev. M. D.

Kljub oddaljenosti od vseh večjih središč ali mesta tudi v Gradinu ubirajo korak z našim razgibanim življenjem. Pri KZ so priredili gospodinjski tečaj, ki ga je obiskovalo 26 žena in deklet, razen tega pa imajo še kulturni krožek. Na sliki so prizadevni člani tega krožka, kako pod vodstvom učiteljice D. Udovič vadijo venček narodnih pesmi.

ELABORAT
PROMETNE
ZBORNICE LRS

Osvetljeno z vseh strani

Posebna strokovna komisija Prometne zbornice LRS je po dveh letih vztrajnega dela izdelala elaborat »Razvoj pomorskega obalnega prometa na vzhodni obali Jadrana s posebnim ozirom na zahodno istrsko obalo«. Že sam naslov elaborata pove, da je imela komisija nalogo, proučiti

možnosti razvoja obalne plovbe na najsevernejšem delu jugoslovanske obale.

Na 265 straneh te obširne študije so poleg 16 grafiknov, 15 zemljepisnih skic in okrog 90 tablic v posebnih poglavjih obdelani statistični podatki o LRS, Trstu, Kopru, Izoli, Piranu in Pulju, napravljen je pregled o stanju pristanišč na naši obali, v katerem imajo posebno mesto Koper, Izola, Piran in Portorož. Nadalje je podrobno komentiran pregled zvez naše obale z zaledjem. Razen pomorskega prometa v Sloveniji je podrobno obdelan tudi promet v Trstu pred prvo svetovno vojno, med obema vojnami in po zadnji vojni. V posebnih primerjavah obalnega prometa v tržaškem zalivu v letih 1913, 1938, 1955 in pomorskega prometa v pristaniščih koprškega okraja po osvoboditvi od leta 1946 do 1956, ob upoštevanju strukture blaga, ki je šlo po mesecih v letu 1956 skozi naša pristanišča, z nenehnim razvojem na morje navezanega cestnega prometa, je prikazana velika rast našega obalnega področja in možnosti za razvoj pomorskega prometa.

Pri orisu zgodovine obalnega pomorskega prometa v Tržaškem zalivu se elaborat ne zadržuje samo na podatkih za ožje področje Trsta in Kopra, marveč je to pregledna slika vse jugoslovanske obale, v kateri so opisana jugoslovanska pomorska podjetja, ladjedelnice, vse tovrstne ladje, ki lahko pristajajo v Kopru, predvidena pa je tudi decentralizacija reške Jadranske linijske plovbe — vprašanje, ki je prav danes izredno aktualno.

Elaborat je obdelal Tržaški zaliv tudi kot najugodnejše izhodišče za turistična križaranja po Sredozemlju. Kot posebno poglavje so priložena mnenja raznih organizacij o podjetju, ki naj bi se ukvarjala z obalno plovbo v Slovenski Istri. Tako je svoje mnenje podala Turistična zveza Slovenije, dalje komisija Trgovinske zbornice LRS, navedene pa so tudi dosedanje izkušnje velikega špedicijskega podjetja Intereuropa iz Kopra.

Na podlagi izčrpane obdelave snovi elaborat predlaga ustanovitev posebnega podjetja za obalno plovbo na slovenski obali s sedežem v Kopru.

Skrbno izdelani elaborat je žel vse priznanje Ekonomske fakultete ljubljanske univerze in pa pomorskih strokovnjakov na Reki in v Kotoru. Vsi so mnenja, da je delo velikega pomena za študij obalnega prometa na jugoslovanski obali in izvor dragocenih napotil za nadaljnje delo. Elaborat služi tudi kot temelj za ustanovitev posebnega podjetja »Obalna plovba Koper«. Pravkar tečejo o tem razgovori, o čemer poročamo na drugem mestu.

B. M.

Pogled na Škocjanski zaliv z nasipom in Severno obalo v novem pristanišču v Kopru. — V sredi veliki bager »Peter Klepec«.

VSE OKROG

morja

USPEHI RAZISKOVALNE LADJE »VITJAS«

»Vitjas« križari s štabom sovjetskih znanstvenikov že nad dva meseca po vodah Tihega in Indijskega oceana. In zdaj jim je uspelo — prvič v zgodovini človeštva — da so z mrežo vlačnico potegnili iz globine blizu 11.000 m petnajst vrst morskih živali, ki so bile znanosti doslej večinoma neznane. S posebno fotokamero, ki je vzdržala silni vodni pritisk, so 10.000 m globoko napravili mnogo uspešnih posnetkov.

SPET DVE LADJI NA DNO

Nedavno sta v teku 24 ur dve ladijski žalozigri zahtevali 73 človeških življenj. Medtem ko se je pred vzhodno obalo Severne Amerike potopila italijanska tovarna ladja »Bonitas« in se je izmed 25 članov posadke rešilo le pet oseb, je v pristanišču Bahrein v Perzijskem zalivu eksplodiral angleški tovorni parnik »Sisland«, ki je imel na krovu 175 ton razstreliva za iranska petrolejska polja. Mrtvih je bilo 53, število ranjenecv pa še ni ugotovljeno.

KOPRSKO PRISTANIŠČE BODO GRADILE MLADINSKE BRIGADE

Iz glavnega štaba mladinskih brigad smo izvedeli, da bosta tudi letos dve mladinski brigadi sodelovali pri gradnji koprškega pristanišča in pri melioraciji Ankaranskega polja. Mladi graditelji bodo v Kopru v juliju in avgustu.

POMORSKI PROMET V KOPRSKEM PRISTANIŠČU

V februarju letos je prispelo v Koper 148 ladij z 11.643 NRT. S temi ladjami se je pripeljalo 8109 potnikov, izkrcano in vkrcano pa je bilo 1446 ton blaga, kar je približno 100 ton več kot v istem mesecu lanskega leta. Če ne bi bilo tako slabega vremena skoraj ves mesec februar, bi bil gotovo večji pomorski promet, toda ladje zaradi megle in čestih južnih vetrov niso izplule iz pristanišč.

ZA VARNO OBREŽNO PLOVBO

Megla na morju je velika nevšečnost in neredek pojav celo na Jadranu, kaj šele na severnih morjih. Luč s svetilnikov megle ne predre, varnostni znaki morajo biti le slušni. Številno britansko otočje je posejano s svetilniki. Vsi so podrejeni društvu TRINITY HOUSE, ki ima svoj sedež v Londonu. Obstaja že 444 let. Služba svetilničarjev pa je vedno manj vabljiva, zato tudi v svetilnikih igra avtomatizacija vedno pomembnejšo vlogo. Zdjaj so na vseh angleških svetilnikih namestili nove signalne naprave, ki se bodo samodejno prižigale, v megli pa oglašale.

kje so ladje

- P/1 »BIHAČ« je 7. marca prispela v Aleksandrijo (Egipt), kjer razklada tovor. Dne 17. marca bo odplula s tovorom za Eleusis Bay.
- P/1 »DUBROVNIK« je 10. marca priplula v Buenos Aires, kjer operira s tovorom.
- M/1 »GORENJSKA« je 11. marca priplula iz Šebenika v Ravenna (Italija).
- P/1 »GORICA« je od 9. marca v Šibeniku, kjer izkrcava tovor. Odpluje 17. marca.
- P/1 »LJUBLJANA« je na remontnem popravilu v suhem dok puljske ladjedelnice.
- M/1 »MARTIN KRPAN« je 11. priplula iz Port Saida v Ulcinj.
- P/1 »NERETVA« je 10. marca priplula iz Casablance v Billingham.
- P/1 »POHORJE« je v Portorožu, kjer izkrcava sol. Odpluje 20. marca.
- P/1 »ROG« je 8. marca odplula iz Antwerpna za Jugoslavijo.
- P/1 »ZELENGORA« je na poti v Albany (ZDA).

Kaj pa izleti po morju

Lloydov Reigster of Shipping navaja za tretje četrtletje 1957, da gradi FLR Jugoslavija 27 ladij s 138.906 BRT. Od prvega polletja je povečala tonazlo za več kot 8000 BRT.

Torej gradimo, kupujemo, izmenjavamo in dopolnjujemo — naša trgovska mornarica razveseljuje raste, se širi, veča in modernizira. Izboljšujejo se pristanišča, porajajo se nove trgovske zveze, promet se dviga. Perspektive za bodočnost niso slabe. Vodilni pomorski ljudje imajo oči povsod.

Nečemu pa kljub vsej pažnji le posvečamo premalo pozornosti — tujskemu prometu! Da ne bo nespornost: tujskemu prometu v prav določenem smislu. Izlete po morju nekako zanemarjamo.

In kaj je za kontinentalca vabljivejšega od vožnje po morju? Daljše vožnje seveda s primerno udobnostjo. Primerno, saj smo skromni! Redki so, ki bi jih to ne veselilo. Prav tako redki pa so tudi tisti, ki so česa takega deležni.

Mar naj z radostjo pričakujemo poletno vse ubijajočo gnečo na naših parnikih, ali naj se veselimo na prenapolnjene hotele in morska kopališča, morda na marsikje žal še vedno nekulturno postrežbo? Ne, to res malokoga vabi. Kratko poletje, še krajši dopust in neudržljiva sla po doživljajih in užitkih žene ljudi ven iz domačega okolja, pa naj bo, kakor hoče. Bo pa drugo leto boljše, kajne?

Vse kaj drugega je daljši izlet po morju. Na ladiji ima sleherni izletnik svojo posteljo, svoj prostor pri mizi, svoj kotiček na krovu, pozorno postrežbo in družbo, ki si jo izbere. Nemoteno se sonči in senči ter uživa v vožnji po sinji gladini (ali preklinja ob gunganju po nemirnem površju temnih voda, kar pa je samo sprememba, ki užitek ob sončnem vremenu in mirnem morju potem le še stopnjuje). Vedno novi kraji, novi ljudje — kdo še misli na vsakdanje tegobe?!

Sovjeti v Antarktiki

Raziskovalno potovanje sovjetskega ledolomilca OB traja že skoraj pet mesecev. Temeljito pregledan in raziskan je že velik del tamošnjega ledenega sveta. Mnoge ugotovitve so povsem nove in velike važnosti. Sovjetska odprava ima sedaj na antarktičnem ledu šest znanstvenih postaj, in to: Mirny, Pionerskaja, Oasis, Komsomolskaja, Vostok in Sovjetskaja.

Na predlog Promete zbornice LRS, ki je za utemeljitev svojega predloga izdelala poseben elaborat, je okrajni ljudski odbor v Kopru začel proučevati možnosti nadaljnega razvoja pomorskega prometa na naši obali. Za stvar so se osebno zavzeli najvišji predstavniki oblasti in politični forumi koprškega okraja. Predsednik OLO Albin Duje je poveril Svetu za pomorstvo in ribištvo, naj podrobno prouči položaj in predlaga ustrezne ukrepe.

Po temeljiti analizi stanja in vseh okoliščin je zadeva toliko dozorela, da je dne 1. Svet za pomorstvo in ribištvo OLO dal občinskemu ljudskemu odboru v Kopru posebno priporočilo za ustanovitev ustreznega podjetja za obalno pomorski promet s sedežem v Kopru, za katerega so dozoreli vsi pogoji.

Osnovna sredstva, plovni park in druge potreščine, naj bi novo podjetje po že doseženem sporazumu prejelo od Splošne plovbe Piran, ki se bo tako lahko posvetila svoji osnovni nalogi — čez-oceanski tramperski plovbi. Z ustanovitvijo novega podjetja za

obalno pomorsko plovbo pa bodo dani pogoji za pospešen razvoj tudi te gospodarske veje, ki je bila iz objektivnih razlogov doslej na naši obali zapostavljena. Splošno plovba bo novemu podjetju odstopila ladje za obalni promet v najboljšem stanju, saj so že in se pravkar zamenjujejo nekaterim plovnim objektom pogonski stroji, obnovljena so korita in opravljena generalna popravila na sploh. Novo podjetje naj bi dobilo tudi nekaj plovnih objektov od JVM. Tako bo imelo kar solidno osnovo za začetek dela.

Priporočilo OLO koprski občini končno svetuje, naj se do ustanovitve novega podjetja za potniški in tovorni obalni promet izdela program poslovanja tega podjetja s finančnim prikazom ob upoštevanju vseh plovnih objektov, ki naj bi jih obalna plovba dobila v izkoriščanje, ter realne možnosti zaslužka.

Spričo doseženega razvoja na področju pomorstva in spričo številnih vprašanj te vrste, ki se vedno bolj imperativno postavljajo v koprski občini, bo morda treba že v bližnji prihodnosti misliti na ustanovitev organa za družbeno upravljanje kot pomoč občinskemu ljudskemu odboru Koper pri reševanju takih in podobnih vprašanj. Preko sveta ali sorodnega organa bi lahko potem občina posvetila pomorstvu in ribištvu, pristanišču in drugim podobnim vprašanjem vso pozornost, ki jim je spričo naraščajočega pomena in važnosti vedno bolj potrebna. Vsekakor bo treba novemu podjetju za potniški, tovorni in turistični obalni promet že spočetka nuditi vso potrebno pomoč.

Zaradi nalog, ki se postavljajo pred novo podjetje, pa to po svojem pomenu celo daleč presega lokalni pomen. Če bo novemu podjetju poverjena organizacija pomorskih potniških in turističnih prog s sosednjo državo, za kar so dani vsi pogoji in v tem smislu že tudi postavljena zahteva po dodelitvi nekaj potniških ladij ob bližnji decentralizaciji reškega podjetja, potem bo treba to vprašanje obravnavati v zveznem in republiškem merilu, saj

Naši miličniki so tudi pomorščaki

Pred izpitno komisijo Uprave pomorske oblasti severnega Jadrana na Reki so od 21.—25. februarja opravljali strokovni izpit za poklic samostojnega mornarja tudi naši miličniki iz pomorske milice v Kopru. Izpit so z uspehom opravili kapetan LM ANTON BENIGAR in podoficirji LM IVAN, ANTONČIČ, AVRELIJ KACIČ, RAJKO KARER in REDENDO SOŠA. Koprski miličniki so prvi v državi, ki so opravili izpit za samostojnega mornarja in se usposobili, da vodijo ladje do 30 brutto registrskih ton v mejah male obalne plovbe. Našim vrlim miličnikom, čuvarjem našega morja in obale, naše čestitke!

S. B. P.

Nabratko

NEMSKA ODPRAVA V ANTARTIKO

Tudi brez Nemcev ne pojde. Izvedli jo bodo v teku treh let, počenši z letošnjim. Zaradi povečanja potrebnih sredstev je izdal Nemški inštitut za inozemska raziskovanja štiri posebne znamke. Vse nosijo obrobni napis: NEMSKA ANTARKTIČNA ODPRAVA 1958—1960 in vsaka je v drugi barvi. Prikazujejo prizore iz prejšnjih nemških odprav na ozemlje Južnega tečaja, kot n. pr. v letih 1901—1903, dalje 1911/12, potem 1938/39 ter končno ozemlje severno od Južnega tečaja z označeno »Novo Svabsko«, ki je menda tudi ne mislijo kar tako spustiti iz rok. Kakor obljubljajo, bo odprava s temi znamkami frankirana pisma vzela s seboj na daljnji jug.

NAŠ NOVI PARNIK

V letošnjem avgustu poteče 86 let, odkar je prvi naš parnik zaoral v jadranske valove. Železni novinec z imenom »HRVAT« je nato obratoval med Senjem in Reko. Bil je last Senjskega broderskega društva.

—O—

Delo novoustanovljenega podjetja »Pristanišča Koper«

Z novim letom je začelo s delom v lanskem letu ustanovljeno podjetje za izkrcanje in vkrcanje blaga na ladje, za skladiščenje blaga in manipulacijo tovarov v vseh treh pristaniščih Slovenske Istre »Pristanišča Koper« s sedežem v Kopru in s poslovalnicami v Piranu in Izoli. Naloga tega mladega podjetja je, da prevzame ves pomorski promet našega okraja in najde tudi nove možnosti za povečanje izvoza in uvoza blaga preko pristanišč obalnega pasu naše republike. Že v januarju, ko je podjetje začelo s poslovanjem, je v Kopru izkrcalo tri ladje s skupno 350 tonami žita. V februarju je svojo dejavnost razširilo na Piran, kjer je poleg ostalega blaga izkrcalo tudi ladjo »Pohorje«, natovorjeno z 9500 tonami soli za »Piranske soline«, medtem ko je v Kopru izkrcalo okrog 584 ton blaga razne vrste kot žito, premog, cement in gradbeni material. Z mesecem marcem je razširilo področje svojega delovanja tudi na Izolo. Skupno je »Pristanišča Koper« pretovorilo v prvih dveh mesecih letošnjega leta 10.117 ton blaga, kar je približno petina vsega lanskega pomorskega prometa v pristaniščih Slovenskega Primorja. V letu 1957 je znašal ves tovorni promet v Kopru, Izoli in Piranu okoli 53.000 ton.

TELESNA VZGOJA ★ ŠPORT ★ ŠAH ★ TELESNA VZGOJA

Uspela telovadna akademija v Sežani

Sežanski Partizan je priredil ob Prazniku žena uspelo telovadno akademijo v Telovadnem domu. Kljub slabemu vremenu se je zbralo okrog 250 gledalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili uspehim točkam. Nastopu so prisostvovali tudi člani Slovenske prosvetne zveze iz Trsta.

V raznih točkah se je zvrstilo okrog 130 tekmovalcev — od dece do članov in članic — kar pomeni skoraj polovico vseh telovadečih. Posebej je treba omeniti Stanka Renčlja, ki je na drogu, bradlji, krogih in v prosti vaji

pokazal, kaj se da doseči z redno vadbo. Po zaključni točki so razdelili diplome, ki so si jih pridobili sežanski mladinci in mladinke na okrajnih in republiških tekmah v odbojki, košarki in plavanju.

Akademija je pokazala, da je vadba v društvu pestra in vsestranska, čeprav ni bilo mogoče prikazati vsega, kar v društvu vadijo. Zlasti pa je treba poudariti veliko udeležbo delavske mladine.

-ive-

ŠAH

Na turnirju za prvenstvo Izole so doslej odigrali 11 kol. Vodi Mišura z 9 in pol točke in eno prekinjeno partijo. Čljan ima 8 in pol točke (2), Dolinšek 6 in pol (1), Oman 6 (3) in Sorgo 6 (2).

db

SMUČANJE

Na tradicionalnem veleslalomu na severnih pobočjih Matajurja je v nedeljo nastopilo okrog 70 tekmovalcev. Vsa prva mesta so tokrat odnesli gostje iz Vidma in Čedad, kajti naša ekipa je bila zaradi državnega prvenstva okrnjena.

Letos ostrejša igra

V Portorožu je bil te dni krajši seminar za nogometne sodnike najvišjega ranga LR Slovenije. Udeležilo se ga je okrog 30 sodnikov, med njimi tudi 5 zveznih. Seminar je vodil Lado Macoratti.

Namen seminarja je bil seznaniti sodnike z novim kriterijem sojenja na naših igriščih, ki ga bodo uvedli letos. Znano je namreč, da v nekaterih evropskih državah (zlasti v Angliji) dopuščajo ostro igro in da jim je to precej pomagalo na poti k uspehom. Pri nas pa prav tega pogrešamo, saj samo tehnično znanje brez ostrih startov in borbenosti ne pripelje nikamor. Sodniki so se na seminarju podrobno seznanili, od kakšne mere lahko dovolijo ostro igro in kje se začne prekršek zaradi grobosti. Po

novem kriteriju, ki ga bodo vpejali tudi pri sojenju tekem ljubljansko-primorske lige in primorske podzveze, bo dovoljena ostra igra zlasti v primerih, ko se bodo igralci borili za posest žoge. Razumljivo pa je seveda, da bodo tudi vnaprej ostro kaznovali vsake namerne prekrške ali kakršne koli napade na igralca.

Predvsem zaradi neupoštevanja predpisov

Lani je bilo na cestah koprškega okraja 509 prometnih nezgod, to je 233 nezgod več kakor v letu 1956 (v odstotkih skoraj za 84,45). Težjih nezgod je bilo 248, lažjih pa 261. Posledica teh nesreč se kaže v 33 smrtnih primerih ali za 83,4% več kakor leta 1956, v dejstvu, da je bilo teže poškodovanih 198 oseb ali za 90,9% več, lažje poškodovanih 201 oseb ali za 58,2% več kakor v letu 1956,

materialna škoda pa je lani znašala približno 37 milijonov 900 tisoč dinarjev, medtem ko je bila leta 1956 le nekaj več kot 12 milijonov dinarjev.

Otrok — žrtev prometnih nesreč je bilo preteklo leto v koprskem okraju izredno veliko, saj statistika kaže, da je bilo kar 6 smrtnih žrtev in večje število teže oziroma lažje ranjenih. Zato bo treba o namenu cestno-prometne varnosti obširneje kot doslej razpravljati na roditeljskih sestankih v šolah in v pionirskih ter mladinskih organizacijah.

Značilno je, da gre prav na račun poškodovanja motornih vozil

— last splošnega ljudskega premoženja — ugotovitev o izrednem porastu materialne škode v preteklem letu.

Glavni vzroki prometnih nezgod so nepravilna vožnja in neprimerna hitrost, neupoštevanje splošnih prometnih pravil in vinjenost. Često je vzrok nezgodam neosvetljenost koles, vprežnih vozil, a tudi neurejenost cest, pomanjkljive cestne signalizacije, slaba preglednost, spolzkega in poledica na cestišču. Pešci bi morali pokazati več discipliniranosti pri prečkanju ceste, treba bo pa vsekakor prej ko mogoče razmisliti o ureditvi pločnikov ter občestnih poti za pešce.

Obračun izolske »Burje«

Prejšnji teden so člani jadralskega društva »Burja« iz Izole na rednem letnem občnem zboru pregledali preteklo delo in se pomenili o letošnjih načrtih. »Burja« obstaja šele tri leta, vendar se lahko postavi z lepimi uspehi.

PRIMORSKA POTREBUJE ODOBJKARSKO SODNIKE!

Odbojka je dosegla v zadnjih letih na Primorskem velik razmah in danes ima že skoraj vsako večje naselje odbojkarstvo. Na vseh tekmovanjih, ki smo jih organizirali, pa je bilo najbolj pereče vprašanje pomanjkanje sodnikov. Prav zato je odbojkarstvo podzveza v Koprskem sklenila začeti s široko akcijo, da bi zamašila to tako perečo vrzel. Predvsem bi želela, naj bi se kandidati za sodnike prijavili iz društev Partizan, kjer so najbolj močna središča odbojke. Zlasti večja društva Partizan ne bi smela biti brez odbojkarstva sodnika, saj se letos obeta mnogo tekmovalj, hkrati pa je pred nami tudi okrajni festival telesne kulture.

Interesenti naj se prijavijo na Odbojkarstvo podzveze v Koprskem, Ul. Osvobodilne fronte 14, ki jim bo tudi poslala ustrezni material. Izpiti bodo pred posebno komisijo v Koprskem, 29. marca.

Nogomet

IZOLA — KOPER 2:1 (1:0)

Primorske enajststotice nadaljujejo s pripravi za spomladansko prvenstveno sezono. Kakor smo uradno obveščeni, bo prvo kolo v ljubljansko-primorski ligi na sporedu 29. marca, v primorski podzvezi pa 5. aprila.

Najzanimivejša tekma preteklo nedelje je bila v Izoli, kjer je domačinom komaj uspelo premagati Koper z 2:1. Koprčani so bili celo boljše moštvo, čeprav so igrali ves drugi polčas le z desetimi igralci. V Šempetru je Nova Gorica premagala Branik s 3:0, Adria pa je na svojem igrišču izgubila z Anhom z 1:3.

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo Slovenskega
Primorja!

Delovni kolektivi so povsod tudi pri nas napravili za svoje delavke družabne prireditve za 8. marec in jih pogostili.

Barba Vane pravi...

Pa pogledajmo, kaj se je vse nabralo v preteklem tednu. Že naprej vam moram povedati, da je pošta kar dobro delovala, razen tega pa sem še sam nekoliko pošaril naokrog. Začeli bomo kakor po navadi kar pred domačim pragom, to se pravi tu v Kopru, ki me res nikoli ne pusti na cedilu, saj se zmeraj najdejo ljudje, pripravljeni narediti kaj takega, da se splača ozekovečiti.

Eden izmed takih dogodkov je nedvomno tudi modernizacija postojnske trgovine s sadjem in zelenjavo na koprski tržnici. Mnogokrat ste lahko že slišali ali pa brali, kako imajo ponekod dobro urejene prodajalne, kjer lahko dobite razen takšnih pridelkov, ki nam jih daje mati narava, tudi že na pol pripravljene jedi in podobno. Gospodinjam ni potrebno drugega, kakor da »artikel« vržejo v lonec in pomešajo, pa je kosilo pripravljeno. Morda se vam bo zdel ta uvod nekoliko predolg, toda bil je potreben, da bomo znali pravilno oceniti tudi napore omenjene trgovine in njene prve, sicer skromne uspehe na tem področju. Že nekaj dni namreč tam lahko dobite zrezana in očiščena jabolka, torej nekakšen polproizvod za kompot. Cena — 50 din za kilogram. Praktično

in poceni vsekakor. Žal pa tega potrošniki ne znajo ceniti in slišijo se zlobni jeziki, ki trdijo, da so bili v prodajalni prisiljeni narediti ta korak, ker istih jabolk, dokler so bila še cela, ni hotel nihče kupovati po 120 din za kg in so zaradi tega začela gniti. Jaz se v to ne bom spuščal. Pripomnil bi le to, da bi bilo prav, če bi zdaj že zrezanih jabolk ne prijemali z golimi rokami, ker bi utegnili škoditi okusu kompota. Drugo zelo razveseljivo presenečenje, ki nam ga je pripravila naša trgovska mreža, je pojava otroških žabic v izložbah. Celo zimo smo zaman čakali nanje, sedaj pa smo jih naposled dobili. Iz tega sklepam, da je konstruktivna kritika, ki sem jo med drugimi tudi jaz večkrat naslovil na naše trgovce, rodila pozitivne sadove. Upravičeno lahko upamo, da bodo naše trgovine za prihodnjo zimo dobro založene, če se začele že zdaj pripravljati. Mimogrede pa se bo morebiti kdo spomnil še na otroške čevlje.

Že dvakrat ali trikrat sem omenil, da smo v Kopru ostali brez javnih stranišč. Stanje se sicer ni bistveno spremenilo, nekoliko pa le. Za to se moramo zahvaliti našim gostilničarjem, ki svoja stranišča čistijo najbrž samo ob

letni inventuri. Tako skozi vse leto zadovoljujejo s prijetnim vonjem obče potrebe gostov in ostalega prebivalstva.

V Divači sem imel v Risniku kratek tečaj za natakarje. Opazil sem namreč, da računajo še zmeraj po starem, to je tako, kakor sa nas učili pred davnimi časi. Takrat smo seštevali takole: 12 in 9 je 21. Pišem 1, zapomnim si 2. Po tem sistemu mi je tudi nekdo od tamkajšnjih natakarjev izračunal zapitek, pri čemer je pisal 40 din manj, kakor si je zapomnil. Od mene je seveda zahteval po spominu in prav zato sem si ga zapomnil tudi jaz. Vendar sem za razliko od njega tudi zapisal natanko tako, kakor sem si zapomnil.

Tudi v Hrastovljah je bilo zabavno. V tamkajšnji gostilni. Prišel sem tja že pošteno zdelan.

— Imate pri hiši kaj za pod zob, prosim? sem vljučno vprašal.

— Nič!

— Pijače?

— Nič!

— Cigarete?

— Nimamo!

Naprej pa nisem spraševal, ker sem se naveličal.

Ostalo pa bomo nadaljevali prihodnji teden, ko spet pridem k sebi. Do takrat, dragi moji,

na svidenje!

Vaš Vane!

Tedenska prometna kronika

Pretekli petek se je na postajališču bolnišnice Ankaran neopazno vkrcal na avtobus podjetja Slavnik 10-letni Niko Skore. Po lestvi je zlezal na avtobusno streho in po približno 500 metrov črne vožnje je odskočil tako nesrečno, da si je hudo poškodoval glavo. Otroka so takoj pobrali s ceste in ga po posredovanju Angela Sabadina iz Ankara št. 49, ki je nesrečo prvi opazil, prepeljali z rešilnim avtomobilom v izolsko bolnišnico.

V nedeljo, proti večeru, je motorist Bruno Ranzola iz Topolice pri Ilirski Bistrici vozil po Prešernovi ulici v Ilirski Bistrici. Ne samo, da je prekršil cestno prometne predpise, ker je usmerjal motorno kolo po prepo-vedani smeri z veliko hitrostjo, je kriv težjih telesnih poškodb Franca Samse iz Jasen, ker ga je podrl.

Tudi pretekle dni smo zapisali marsikakšno neljubo vrstico v črno knji- go prometnih nezgod. V večernih urah 2. marca je krepko okajen 51-letni Franc Samsa tako neprevidno prečkal križišče Prešernove in Bazo- viške ulice v Ilirski Bistrici, da je kljub previdnosti motorista Bruna Roniula zašel pod motorno kolo in dobil težke telesne poškodbe. Dva dni kasneje je z vpreženo živino vozil za- prt voz naložen s hodi Karel Lukac iz Kavčič 23. Na prvem ovinku iz Loreta proti Strunjanu mu je voz zaradi spolzke ceste zdrknil s cesti- šča. K sreči je nastala le materialna škoda brez človeških žrtev. V četr- tek, 6. marca, nekaj minut pred 20. uro ne bi prišlo do prometne nezgo- de med Piranom in Portorožem, če bi Ivan Jugovac iz Sv. Jerneja bolj pazil na svojega konja, ki je bil vpre- žen v voz, da se konj ne bi ob sre- čanju z rešilnim avtomobilom splaš- il in da ne bi Jugovac ob padcu z voza dobil lažje telesne poškodbe.

Voznik potniškega avtomobila Carlo Prodan iz Trsta je bil 7. t. m. ob 12. uri namenjen proti Kopru. Ker pa je vozil avtomobil s preveliko hi- trostjo, je prišlo do težje prometne nezgode, saj je z vozilom zadel v obcestno topolovo drevo, sam pa se je tako poškodoval, da so ga morali

odpeljati v izolsko bolnišnico. Škoda na avtomobilu cenijo na 300 tisoč di- narjev. Istega dne je osemletni Dar- ko Ažman neprevidno prečkal cesto Nabrežje JLA v Kopru in le duhapri- sočnosti motorista Dušana Terziča se je zahvaliti, da ni prišlo do težje nezgode. Voznik je zaradi hitrega zaviranja sicer padel, na motorju je za tisoč dinarjev škoda, mali Darko pa je ostal nepoškodovan.

Ker se pretekli petek nista na ces- ti med Petrinjami in Kozino drug drugemu ob srečanju dovolj umak- nila, sta trčila nek buldožer s pri- klopjenim plugom in osebni avtomobi- bil. Glavne zadruške zveze Slovenije. Škoda na vozilih znaša približno 3 tisoč dinarjev. Skoraj prav toliko škoda pa ima tudi gradbeno podjetje iz Grosuplje, ker je njegov avtomobi- bil, vozil ga je Andrej Bizjak, ob srečanju s tovornjakom med Senože- čami in Postojno zaradi spolzke ces- te zavozil v obcestno drevo.

Večjo materialno škodo je utrpel Francesco Depinto iz Trsta. Približno 200 tisoč dinarjev ga bo veljalo popravilo avtomobila, s katerim se je v nedeljo dopoldne zaletel v ob- cestno drevo nad Portorožem ter pri- tem podrl cestne smernike v razdalji 22 metrov. V obcestno drevo se je z osebnim avtomobilom zaletel tudi Tržačan Jožef Metlika, ker je pri Štorjah hotel prehiteti Tržačana Li- via Nadalina. Metlika bo verjetno moral plačati okrog 150 tisoč dinarjev za popravilo svojega avtomobila.

Turistično in avtobusno podjetje

PUTNIK SLOVENIJA
poslovalnica v SEŽANI

razpisuje delovno mesto

REFERENTA
ZA MENJALNO SLUŽBO

Pogoji: ustrezna šolska izobrazba.
Plača po tarifnem pravilniku.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Znanje italijanskega in nemškega jezika zaželeno.

Interesenti naj vložijo pismene po- nudbe z osebnimi podatki, podatki o šolski izobrazbi in o doseda- njem službovanju v poslovalnici PUTNIK SLOVENIJA v SEŽANI, Hotel »Triglav«, najpozneje do 20. marca 1958.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
KOPER - sanitarni inšpektorat
sporoča:

Zdravstveni dom Koper obve- šča starše, da bo cepljenje otrok proti kozam in davici na območ- ju občine Koper v dneh od 17. marca do vključno 28. marca t.l. po naslednjem razporedu:

1. Dne 17., 18., 19. in 20. marca bo cepljenje otrok prvih razredov osnovne šole Koper, vadnice učiteljska in italijanske osnovne šole Koper v Zdravstvenem domu Koper, ulici Della Valle Luciano št. 3, vsak dan od 10 do 12. ure;
2. dne 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 26., 27. in 28. marca bo cep- ljenje predšolskih otrok mesta Koper in bližnje okolice v Zdrav- stvenem domu Koper, ulica Della Valle Luciano 3, vsak dan od 15. do 18. ure;

3. od 24. do 28. marca bo ceplje- nje na podeželju po razporedu, ki bo objavljen na lepakih in po- zivih za cepljenje.

Cepljenje proti kozam bo zaje- lo vse otroke, rojene v koledar- skem letu 1957 in starejše do treh let, ki niso bili cepljeni ali se jim kože ne poznajo, in otroke prvih razredov osnovnih šol; cep- ljenje proti davici pa od 5. me- seca starosti do 8. leta, ki do se- danj še niso bili popolno cepljeni s tremi injekcijami cepiva oziro- ma revakcinirani v šolski dobi.

Prosimo vse starše, da priha- jajo z otroki na cepljenje točno po razporedu, ki je do- ločen na pozivih.

Za zamudnike in ostale, ki bi pozivov ne dobili, bo cepljenje 28. marca od 15. do 18. ure v Zdravstvenem domu v Kopru.

Industrijsko-živilski kombinat »IRIS« Izola

razpisuje delovno mesto

komercialista kovinarske stroke

Pogoji: srednja ekonomska šola z dvoletno prakso ali trgovski pomočnik z desetletno prakso, oboje v kovinski stroki.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja najpozneje do 31. marca 1958.

Kam pripelje mladostna lahkomiš- ljenost, pa naj dokažejo občutne po- sledice črne vožnje mehaniškega va- jenca Angela Okretiča, zaposlenega pri Avtoprevoznistvu Sežana. Le-ta je namreč na lastno pest odpeljal to- vorni avtomobil in v družbi dveh mladeničev krenil proti Tomaju. Okretič nima voznškega dovoljenja, razen tega pa ni vajen upravljati tež- je motorno vozilo. Zato je v zgodnjih jutranjih urah pretekle nedelje s preveliko hitrostjo zavozil s tovor- njakom na most pri Križu blizu Se- žane, kjer je zapeljal v 22 metrov globok prepad ob cesti. Okretič je dobil le lažje poškodbe, sopotnika nista bila poškodovana, na tovornjaku pa je občutna materialna škoda.

Mali oglasi

Zamenjam enosobno stanovanje, veliko, v Mariboru za enako- vredno v Kopru ali bližnji oko- lici.

Ivan Marošević, Maribor, Jadran- ska ulica 23.

Zamenjam dvosobno stanovanje v Piranu za enako v Kopru ali Izoli. Naslov in upravi lista.

PRODAM zelo dobro kobilu z vzrežno opremo (komat), težko okrog 550 kg. Uporabna je za vsa vprežna dela, sama ali v paru. Žival ni nevarna in je zavarovana do konca avgusta 1958.

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, ciklomotorji od 44.000.— dalje ter Vespe, nove in rabljene, Vam nudi trdica Marcon, Trst, ulica Pietà 3. Pošljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

ZELO POCENI PRODAM opre- mo za eno sobo starejšega tipa in dobro ohranjeno otroško posteljico.

Vprašati vsak dan od 15. — 18. ure pri Šušteršič, Novogoriška 7, Koper.

Pred tednom dni je Albert Čok iz Lokve št. 40 našel v gozdu lovsko psico z rjavimi uhlji in rjavo liso na hrbtu. Okrog vratu ima usnjen pas, zanj pa z bakre- no žico pripeto poldrugi meter dolgo verigo.

KINOOPERATER — ELEKTRIČAR išče zaposlitev.
Nastop službe po dogovoru.
Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Samec«

Tajništvo za notranje zadeve OLO Koper bo na osnovi 5. člena Uredbe o prometu na javnih ces- tah (Uradni list FLRJ št. 5/50) in 4. člena Pravilnika o registri- ranju motornih vozil in avtomobi- lskih priklopnikov (Uradni list FLRJ št. 24/52) opravljalo

REDNE LETNE TEHNIČNE
PREGLEDE MOTORNIH VOZIL
in
POTRJEVALO PROMETNA DO- VOLJENJA ZA LETO 1958 OD 17. MARCA DO 23. APRILA 1958
po naslednjem razporedu:

I.
Za območje občin: SEŽANA, DIVAČA in HRPELJE v Sežani pred poslopjem Okrajnega sodi- šča v dneh:

17/3-1958: tovorni avtomobili ter prikolice vseh registr- skih števil;
18/3-1958: osebni avtomobili, av- tobusi in traktorji vseh registrskih števil;
19/3-1958: motorna kolesa vseh re- gistrskih števil.

II.

Za območje občine ILIRSKE BISTRICE v Ilirski Bistrici na križišču pri javni tehnični v dneh:
24/3-1958: tovorni avtomobili, pri- kolice, traktorji in av- tobusi vseh registrskih števil;
25/3-1958: osebni avtomobili ter motorna kolesa vseh registrskih števil.

III.

Za območje občin POSTOJNA in PIVKA v Postojni pred Posta- jo LM v dneh:
27/3-1958: tovorni avtomobili ter prikolice do reg. štev. S 7350;
28/3-1958: tovorni avtomobili ter prikolice od reg. štev. S 3751 do S 8800;
29/3-1958: tovorni avtomobili ter prikolice ostalih regi- strskih števil in trak- torji s prikolicami;

Kino

KOPER: 14., 15. in 16. marca itali- janski barvni film ODISEJ, 17. in 18. marca ameriški film ONKRAJ V GOZDU, 19. in 20. marca ameri- ški barvni film KLEOPATRA.

IZOLA: 14. marca ameriški barvni film ZGODBA O GLEN MILLERJU, 15. in 16. marca ameriški barvni film PRIŠEL JE IZ LARAMIJA, 17. in 18. marca ameriški barvni film KLEOPATRA, 19. in 20. mar- ca italijanski barvni film ODISEJ. PORTOROŽ: 15. marca amer. barvni film VELIKA PUSTOLOVŠČINA, 18. marca angleški barvni film SMRT NA CESTI, 19. in 20. marca ameriški barvni film DZUBILI.

PIRAN: 14. marca ameriški barvni film STEKLENI ČEVELJČKI, 15. in 16. marca ameriški barvni film ZEMELJA FARAONOV, 17. in 18. marca angleški barvni film VELI- KA PUSTOLOVŠČINA, 19. in 20. marca ameriški barvni film SMRT NA CESTI.

SEČOVLJE: 15. marca ameriški bar- vni film ONKRAJ V GOZDU, 16. marca češki barvni film ČEZAR- JEV SLAVČEK, 20. marca angleški barvni film LEPO JE BITI MLAD. SKOFIJE: 15. marca sovjetski barvni film DELO RUMJANCEVA, 16. marca ameriški barvni film DOL- NA MAŠČEVANJA, 19. marca ameri- ški barvni film POKLICAL JE TUJEC.

DEKANI: 16. marca ameriški barvni film ZGODBA O GLEN MILLER- JU, 16. marca sovjetski barvni film DELO RUMJANCEVA.

SMARJE: 15. marca ameriški barvni film DOLINA MAŠČEVANJA, 16. marca ameriški film ONKRAJ V GOZDU, 19. marca angleški barvni film LEPO JE BITI MLAD.

POSTOJNA: 14., 15. in 16. marca ameriški barvni film SAN ANTO- NIO, 18. in 19. marca ameriški film PUSTOLOVŠČINA V BURMI.

SEŽANA: 15. in 16. marca ameriški film INDIJANSKI BOREC, 18. in 19. marca avstrijski film GREH, 20. in 21. marca madžarski film GLAVO KVIŠKU.

Pismene PRIREDITVE

Gostovanje SNG Trst

ČETRTEK, 13. marca v Kopru: A. P. Čehov: »UTVA« ob 20. uri za red A in izven.

PETEK, 14. marca v Kopru: A. P. Čehov: »UTVA« ob 16. uri za red mladinski in izven. Ob 20. uri za red B in izven.

SOBOTA, 15. marca v Piranu: A. P. Čehov: »UTVA« ob 20. uri izven.

NEDELJA, 16. marca v Izoli: A. P. Čehov: »UTVA« ob 20. uri za abonma in izven.

RAZGLAS

1/4-1958: osebni avtomobili ter avtobusi vseh registr- skih števil;
2/4-1958: motorna kolesa vseh re- gistrskih števil.

IV.

Za območje občin KOPER, IZO- LA in PIRAN v Kopru na Gram- šijevem nabrežju v dneh:

4/4-1958: tovorni avtomobili ter prikolice do reg. štev. S 8650;
5/4-1958: tovorni avtomobili ter prikolice od reg. štev. S 8651 do S 8750;
7/4-1958: tovorni avtomobili ter prikolice vseh ostalih registrskih števil;
8/4-1958: osebni avtomobili do re- gistrske številke S 3900;
9/4-1958: osebni avtomobili od re- gistrske številke S 3901 do S 8600;
10/4-1958: osebni avtomobili od re- gistrske številke S 8601 do S 8750;
11/4-1958: osebni avtomobili vseh ostalih registrskih šte- vil;
12/4-1958: avtobusi in traktorji vseh reg. števil;
14/4-1958: motorna kolesa do re- gistrske številke S 7400;
15/4-1958: motorna kolesa od re- gistrske številke S 7401 do S 8050;
16/4-1958: motorna kolesa od re- gistrske številke S 8051 do S 8650;
17/4-1958: motorna kolesa od re- gistrske številke S 8651 do S 8999;
18/4-1958: motorna kolesa od re- gistrske številke S 9000 do S 9800;
19/4-1958: motorna kolesa od re- gistrske številke S 9801 do S 10.500

Radio KOPER

NEDELJA, 16. marca:

8.00 Kmetijska oddaja: »Petletni na- črt za razvoj kmetijstva v goriskem okraju — Odziv delovne sile iz vasi in mehanizacije kmetijstva na Kopr- skem« — 8.30 15' narodnih motivov — 10.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.15 Pogovor s poslušalci — 14.20 Glasba po željah.

PONEDELJEK, 17. marca:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: »Zatiranje škodljivcev v zemlji« — 13.45 Ponedeljkove popev- ke — 14.00 Od melodije do melodije — 14.30 Športna oddaja — 14.40 To smo izbrali za vas — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Slovenske narodne izvajajo Zenski tercet, Tržiški kvintet, Bojan Plahuta in Avgust Stanko.

TOREK, 18. marca:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska rad. univerza: »Pavšalna skočnina v govedoreju« — 13.50 Torkov operni oder.

SREDA, 19. marca:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: »Sekanje kostonja se nada- ljuje« — 13.45 Od melodije do melo- dije — 14.30 »Sola in življenje: »Pi- onirji v Tomosus«.

ČETRTEK, 20. marca:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska rad. univerza: »Kooperacija v polje- delstvu« — 13.50 Trije »Chopinovi val- čki« — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci: »Govori predsed- nik OLO Koper Albin Dujč«.

PETEK, 21. marca:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: »Vegetativno razmnoževanje artičok« — 13.45 Popoldanske melo- dije — 14.30 Gospodarska oddaja: »Na- ši proizvajalci pred volitvami« — 15.25 Domači pevci in ansambli pred mikrofonom: Zbora pionirjev iz Tol- mina in Idrije — 15.40 Zaključek.

Obvestilo

Avto moto društvo Koper pri- reja tečaj za voznike amaterje s pričetkom 20. marca 1958 ob 19. uri v društveni pisarni.

Interesenti naj se prijavijo v društveni pisarni.

DOPOLNILO

V dopisu: »Med planince več mladine in delavcev«, ki je bil objavljen v zadnji številki Slo- venskega Jadrana, se je vrinila neljuba pomota. Namesto: Tova- riš Prelovec, mora biti: Tovariš Pavle Štefančič, kar s tem po- pravljamo.

21/4-1958: motorna kolesa od reg. št. S 10500 do S 11450;
22/4-1958: motorna kolesa od reg. št. S 11451 do S 11600;
23/4-1958: motorna kolesa od reg. št. S 11601 dalje.

Dnevni čas registracije je od 8. do 12. ure dopoldne in od 14. do 18. ure popoldne; nočni pregledi žarometov so od 20. ure dalje.

Takse za registracijo so nasled- nje:

Za vlogo in rešitev 180 dinar-jev in za tehnični pregled 800 di- narjev državniholkov. Državna in občinska taksa za registracijo v gotovini (cestni sklad) se plača pri Upravi za dohodke Občinskega ljudskega odbora, na območju katerega lastnik stalno biva.

Tiskovine, ki so potrebne za re- gistracijo, se nabavijo pri upra- vah za dohodke občinskih ljud- skih odborov.

Motorna vozila, katerih promet- na dovoljenja so bila za leto 1958 že potrjena, je treba po gornjem razporedu ponovno pripeljati na tehnični pregled. Za pregled teh vozil se ne plača nobena taksa.

Motorna vozila morajo biti pri- peljana na pregled tehnično brez- hibna in očiščena. Neočiščenih vozil komisija ne bo pregledovala.

Lastniki in upravitelji motor- nih vozil, ki v času redne regi- stracije ne bodo registrirali vozil, morajo na dan razporeda oddati komisiji za tehnične preglede v deponiranje registrske tablice teh vozil.

Po 23. aprilu 1958 ne bodo sme- la voziti v javnem cestnem pro- metu motorna vozila, katerim ne bo podaljšana veljavnost promet- nega dovoljenja za leto 1958.

Po letni registraciji bodo prvi tehnični pregledi motornih vozil 23. maja 1958 in nadalje vsak pe- tek.

Opozarjamo vse lastnike motor- nih vozil, da se točno držijo zgo- raj navedenega razporeda.

Iz pisarne

Tajništva za notranje zadeve.

Ameriški Jug še vedno v znaku rasne borbe. Na sliki vidimo goreče poslopje vseučilišča v Little Rocku. Medtem ko je poslopje gorelo, je nekdo po telefonu poklical policijsko postajo in sporočil, da je zažgal univerzo zaradi tega, ker je sprejemala v šolo razen belih tudi drugopolte študente.

Prvi črnski film. Pred nekaj dnevi so v Stockholmu predvajali prvi film, v katerem so vsi igralci in igralke Črnici. Film so posneli v Nigeriji, prikazuje pa boj črncev za enakopravnost. Na sliki: Nat Sodonu, eden izmed glavnih igralcev.

ŠTEVILO INDIJANCEV SE VEČA

Ob odkritju Amerike je živel v njeni severni polovici okrog 800.000 Indijancev. V začetku tekočega stoletja komaj še 240.000. Zboljšanje življenjskih pogojev je vplivalo tudi na porast indijanskega prebivalstva v Severni Ameriki. Ameriška »National Geographic Society« sporoča, da živi danes v ZDA spet pol milijona Indijancev, ki pripadajo 300 plemenom.

UMETNO OKO

Iz ZDA poročajo o naravnosti senzacionalni operaciji: nadomestitvi očesa s fotoelektrično celico. Poskus so naredili na nekem že 18 let slepem človeku. Prevrtali so mu lobanjo in vtaknili v vidni center v možganih dve zelo tanki žici, s katerima je bila povezana fotoelektrična celica. Ko se je operirani prebudil in so v sobi prižgali luč, je vzradoščen vzkliknil: »Vidim!« Razložil je sicer lahko le svetlobo od teme, ne pa tudi predmetov, ki so bili okrog njega. Vendar je to po mnenju zdravnikov že velik uspeh, saj so prepričani, da bodo lahko napravo tako izpopolnili, da bo nadomestovala pravo oko.

Rešilna oprava iz plastične snovi. Kaže, da bodo plastične mase tudi na tem področju izpodrinile gummi. Pri poskusih so namreč ugotovili, da se brodolomec v novi opremi mnogo laže giblje in da ga drži dalj časa nad vodo. Obenem je tudi lažja in trpežnejša.

ČUDNA PROMETNA NEZGODA

Na letalu, ki vzdržuje redno progo med Jeruzalemom in Rimom, se je primerila svojevrsna nezgoda. V prtljžnem prostoru je bil pes, ki je, najbrž zaradi dolgega časa, začel gristi enega izmed stevilnih kablov. Nenadoma je pilot opazil, da letalo ne reagira več na določene komande. Ugotovili so, kaj se je zgodilo. Ker pa okvare niso mogli popraviti, je moralo letalo zasilno pristati. Vidimo torej, da je pasji ugriz lahko nevaren celo letalu.

NAPOLEONOVA KLISTIRKA

Na dražbo starin je v Parizu nedavno prišla tudi klistirka Napoleona I. Vsa je iz pozlačenega srebra, krasi pa jo cesarski grb. V katalogu je označena s pripombo: »V popolnoma uporabnem stanju«. Izklicna cena 80.000.— frankov.

To bodo vzorni moške! V neki francoski šoli so uvedli pouk iz gospodinjstva tudi za dečke. Pravi, da jim ne bo škodilo, če jih seznanijo tudi s to umetnostjo in jih navadijo na kuhinjo, da se bodo znali »obrniti« v njej.

Mauro in Lorian Bellandi sta bila zadnje dni v središču pozornosti italijanske javnosti. Ker sta se pred kratkim civilno poročila, ju je župnik s prižnice proglasil za javna pohujšljivca in nemoralneža. Pri tem ga je podprl celo škof. Zadeva je prišla pred sodišče, kjer pa so duhovnika oprostili, češ da ni bilo dokazano, da ju je imel namen žaliti. »Dobrohotni« sodniki v tej deželi so, kot kaže, še zmeraj pripravljeni spregledati srednjeveške metode cerkvenih očetov, ne glede na to, da ustava zagotavlja svobodo veroizpovedi.

ZAMENJALI SO MU GLAVO

V poročilu s konference sovjetskih biologov navaja sovjetski časopis Zivljenje in znanost uspehe na tem področju. Med drugim opisuje zanimiv poskus nekega znanstvenika, ki se mu je posrečilo zamenjati glavo psu. Žival je z »izposojeno« glavo živeča celih šest dni in ves ta čas reagirala na klice ter celo pila vodo. Podobno so naredili več uspešnih poskusov z zamenjavo srca, jeter, ledvic in drugih organov.

ZAKOPANI ZAKLADI

Pred kakimi štirimi leti so našli na obali Mrtvega morja nekaj bakrenih trakov, popisanih s starimi hebrejskimi znamenji. Ko so naposled po več letih truda razbrali pisavo, so ugotovili, da gre za zapiske o velikih količinah zakopanega zlata in drugih dragocenosti, ki so jih Zidje skrili pred približno 2000 leti, da ne bi prišlo vse to bogastvo v roke Rimljanom. Zapiske govore o naravnosti bajni vrednosti, saj omenjajo okrog 200 ton zlata. Angleški, francoski in ameriški arheologi so

NOVI ANGLEŠKI ZLATI FUNTI

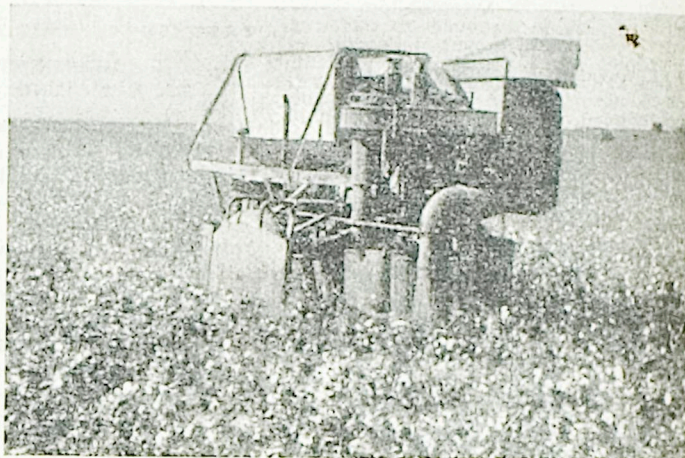
Angleškemu zlatemu funtu pravijo tudi sovzin (sovereign), kar pomeni »vladar«, ker je na njem upodobljena vladarjeva glava. To je najvišji angleški denar, ki ga Angleška banka skoraj ne da iz rok, ker je preveč ponaredkov, med njimi tako odličnih, da jih še sama slovita banka težko ugotovi. V njem je izredno mnogo zlata. Na tisoč delov kar 916 2/3 delov. Sovereign tehtaja 7,99 g in stane nekako 4500.— dinarjev. Zdaj so nakovali spet okrog en milijon zlatih funtov s podobo kraljice Elizabete. So pa vsi novi zlatniki ostali v Angleški banki, le en komad so izročili kraljici.

POTOMCI DEVICE ORLEANSKE

Izvor rodu je sedaj velika briga mnogih francoskih prenapetih, ki bi s svojimi predniki radi segli kdo ve kako daleč in visoko. Tako poroča Institut za družinsko raziskovanje, da se ima 263 Francozov za Napoleonove potomce, 46 pa celo za potomce — Device Orleanske.

Nemiri v Argentini. Komaj tri dni potem, ko je država dobila novega predsednika, so se spet začele demonstracije. Začele so se s stavko bančnih uslužbencev in se spremenile v pravi spopad med njimi in policijo, ki je pri tem uporabila solzilne bombe.

Mehanizacija prodira tudi na bombažne plantaže. Obiranje belih kosmičev ni samo naporno, ampak tudi zamudno delo. Zato skušajo tudi tu nadomestiti človeka s strojem. Ta je hitrejši, obenem pa bombaž tudi veže v bale. Na sliki vidimo novega človekovega pomočnika pri delu na velikem bombažnem polju Leninovega kolhoza na jugu Sovjetske zveze.

Ze prišli v Palestino in začeli iskati zakopani zaklad. Čeprav ne dvomijo v verodostojnost starih zapiskov, je upanje, da bi ga našli, kaj maljno, saj so ga medtem lahko že izkopali in odnesli.

ČASOPISJE V SOVJETSKI ZVEZI

V Sovjetski zvezi izhaja trenutno 7540 dnevnikov v skupni nakladi blizu 55 milijonov izvodov. Tako poroča moskovski statistični urad.

— Nič ne de, saj je tako dež!

ERNEST HEMINGWAY,

Slovo od orožja

94

POSLOVENIL RADO BORDON

Sedla sva drug ob drugem na hlod. Cesta pred nama je peljala v gozd.

»Saj naju ne bo ločila, kaj ne da ne? Mala nagačivka namreč.«

»Ne. Ne bova ji dovolila.«

»Kako sva pa kaj z denarjem?«

»Dovolj ga imava. Izplačali so mi zadnji ček.«

»Ne bodo tvoji domači poskušali dobiti stik s teboj, zdaj ko vedo, da si v Švici?«

»Verjetno. Pisal jim bom kaj.«

»Kaj jim še nisi pisal?«

»Nisem. Samo čeka na prinositelja sem dobival.«

»Hvala bogu, da ne spadam med tvoje domače.«

»Poslal jim bom telegram.«

»Kaj ti ni nič zanje?«

»Mi je, toda tako hudo smo se prepirali, da me je kar minilo.«

»Mislim, da bi jih lahko imela rada. Najbrž jih bom imela zelo rada.«

»Nikar ne govoriva o njih, če ne, me bo začelo skrbeti.« Čez nekaj časa sem rekel: »Pojdiva dalje, če si se odpčila.«

»Odpčila sem se.«

Šla sva dalje po cesti. Zdaj je bilo temno in sneg nama je škripal pod nogami. Noč je bila suha, hladna in zelo jasna.

»Rada imam tvojo brado,« je rekla Catherine. »To je

velik uspeh. Videti je tako trda in divja, v resnici pa je zelo mehka in prav prijetna.«

»Me imaš rajši takega ali brez brade?«

»Mislim, da takega. Veš, dragi, ne bom si prej postrigla las, preden se ne rodi mala Catherine. Zdaj sem videti premočna in nerodna. Ko pa se bo rodila mala in bom spet vitka, si bom postrigla lase in se ti bom zdela spet čisto novo in drugačno dekle. Skupaj jih bova šla postrici ali pa bom šla sama, da te bom presenetila.«

Ničesar nisem rekel.

»Saj ne boš rekel, da si jih ne smem postriči, kajne da ne?«

»Ne. Mislim, da bo to nekaj zelo vznemirljivega.«

»Ah, kako si ljubek. Morda bom videti prav prikupna, dragi, in bom tako vitka in privlačna, da se boš vnovič zaljubil vame.«

»Za vruga,« sem rekel. »Saj te že zdaj dovolj ljubim. Kaj pa pravzaprav hočeš? Me hočeš uničiti?«

»Da, uničiti te hočem.«

»Prav,« sem rekel, tudi jaz si želim tega.«

Živela sva prav lepo. Minil je mesec januar in februar, zima je bila zelo lepa in bila sva srečna. Tu in tam, kadar je zavel toplec veter, je bilo nekaj odjuge in se je sneg topil, v zraku pa je bil dih pomladi; potem pa je spet prišel hud mrz in vrnila se je zima.

V marecu se je zima prvokrat pretgala. Ponoči je začelo deževati. Deževalo je vse jutro in sneg se je spremenil v plundro, tako da je pobočje hriba postalo dokaj otožno. Nad jezerom in nad dolino so bili oblaki. Visoko v hribih je deževalo.

Catherine je nosila težke vrhnje čevlje, jaz pa gumaste škornje gospoda Guttingena. Pod dežnikom sva hodila po plundri in skozi potočke vode, ki so odnašali led z gole ceste, na postajo, da bi v gostilnici popila pred kosilom kozareček vermute. Poslušala sva, kako zunaj pada dež.

»Misliš, da bi se morala preseliti v mesto?«

»Kaj meni ti?« je vprašala Catherine.

»Če je zima minila in bo kar naprej deževalo, nama tu ne bo prijetno. Koliko še manjka do male Catherine?«

»Približno mesec dni. Morda nekaj več.«

»Lahko bi odšla dol v Montreux in ostala tam.«

»Zakaj ne bi šla v Lozano? Tam je bolnišnica.«

»Prav. Toda mislim sem, da je to morda preveliko mesto.«

»Lahko sva sama tudi v večjem mestu. V Lozani bi utegnili biti prav lepo.«

»Kdaj naj bi krenila?«

»Meni je vseeno. Kadar koli hočeš, dragi. Ni mi do tega, da bi odšla od tod, če ti ne želiš tega.«

»Počakajva, da bova videla, kako se bo obrnilo vreme.«

Deževalo je tri dni. Na pobočju hriba pri postaji se je sneg popolnoma stopil. Cesta se je spremenila v hudo-urnik blatne snečnice. Bilo je preveč mokrote in plundre, da bi človek lahko hodil ven. Zjutraj tretjega dne, odkar se je bil začel dež, pa sva se odločila, da odideva v mesto.

»Že prav, gospod Henry,« je rekel Guttingen. Ni treba, da bi mi dajali odpoved. Saj nisem mislil, da bosta ostal tu, zdaj ko je nastopilo grdo vreme.«

»Vsekakor morava biti zaradi gospe v bližini bolnišnice,« sem rekel.

»Razumem,« je odvrnil. »Bosta kdaj prišla sem in ostala tu z malo?«

»Da, če boste imeli na razpolago sobo.«

»Lahko bi prišla spomladi, ko bo lepo, in uživala. Otroka in dojiljo lahko namestimo v veliki sobi, ki je zdaj zaprta, vi in gospa pa bi lahko dobila isto sobo, ki gleda na jezero.«

»Pisal vam bom, če bova imela namen priti,« sem rekel.

Pospravila sva kovčke in odpotovala s popoldanskim vlakom. Gospod in gospa Guttingen sta naju spremila na postajo. Gospod je skozi plundro privlekel najino prtljago na saneh. Stala sta pri postaji v dežju in nama mahala.

»Bila sta zelo ljubezna,« je rekla Catherine.

»Bila sta zelo prijazna z nama.«